

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE
cu privire la contestarea depusă de

Ghenadie Pîrlîi
împotriva

Comisiei de evaluare a procurorilor

privind anularea deciziei nr. 29 din 18 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Ghenadie Pîrlîi, candidat la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor și dispunerea reevaluării de către Comisia de evaluare a procurorilor,

(evaluarea externă conform Legii nr. 26/2022)

(Dosarul nr. 3-37/24
PIGD 2-25001605-01-3-06012025)

Contestație în baza Legii nr. 26/2022; evaluarea candidatului la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor.

27 iunie 2025

Textul corespunde cu originalul

Examinând în ședință de judecată publică contestația depusă de Ghenadie Pîrlîi împotriva deciziei Comisiei de evaluare a procurorilor,

Completul de judecată special pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Diana Stănilă, *judecători*,

Olesea Suduc – grefier,

Cu participarea:

Reclamantului: Ghenadie Pîrlîi
Reprezentantului reclamantului – avocatul Vitalie Zama
Reprezentantul pârâtei – avocatul Valeriu Cernei.

constată următoarele:

ÎN FAPT

A. Poziția reclamantului (f.d. 2-20)

1. La 30 decembrie 2024, Ghenadie Pîrlîi a depus cerere de contestare împotriva Comisiei de evaluare a procurorilor, prin care a solicitat:

- anularea deciziei Comisiei de evaluare a procurorilor nr. 29 din 18 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Ghenadie Pîrlîi, candidat la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor;

- dispunerea reevaluării de către Comisia de evaluare a procurorilor a candidaturii lui Ghenadie Pîrlîi, candidat la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor.

2. În motivarea acțiunii, Ghenadie Pîrlîi a invocat că, în calitate de procuror, a depus dosarul pentru a participa la concursul pentru alegerea la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor.

3. Prin decizia Comisiei de evaluare a procurorilor nr.29 din 18 decembrie 2024 cu privire la evaluarea lui Ghenadie Pîrlîi, candidat la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, s-a decis că candidatul nu întrunește criteriile de integritate etică și financiară, deoarece au fost constatate dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriului de integritate etică și financiară și prin urmare, nu promovează evaluarea.

4. În motivarea contestației Ghenadie Pîrlîi a menționat că la emiterea deciziei Comisia de evaluare a procurorilor a încălcat normele de drept procedural și standardele internaționale.

5. În acest sens a menționat că Comisia în procesul adoptării deciziei a combinat funcția de procuror cu cea de judecător.

La acest aspect reclamantul a susținut, că Comisia a încălcat standardele stabilite de CtEDO, combinând competența de anchetă și investigare cu cea de adoptare a deciziei pe fondul cauzei, s-a pronunțat fără a evalua în mod obiectiv criteriul de integritate etică, respectiv a făcut constatări și concluzii eronate în privința integrității etice a candidatului Ghenadie Pîrlîi.

Astfel, Ghenadie Pîrlîi a concluzionat că Comisia, la adoptarea deciziei în privința acestuia a încălcat standardul imparțialității obiective - aparența imparțialității, garantat de art.6 CEDO.

6. Comisia a exercitat discreția sa în mod diferit și selectiv, fapt prin care a încălcat art. 137 din Codul administrativ.

Astfel, a menționat că stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

În acest sens a indicat că Legea nr.26 din 10 martie 2022 folosește doar în art.13 alin. (5) sintagma „dubii serioase” privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art.8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată. Legea nu definește conținutul acestui concept semnificativ nou pentru sistemul de drept național. Din acest punct de vedere, Comisia de evaluare are o marjă largă de apreciere a situațiilor de fapt pe care să le catalogheze în deciziile sale ca fiind „dubii serioase” în privința criteriilor de integritate a unui candidat.

Totuși, marja de apreciere a Comisiei de evaluare nu poate fi absolută și este limitată de prevederile art.16 și art.137 alin.(1) Codul administrativ, care prevăd imperativ că discreția sau marja de apreciere a autorităților nu poate fi arbitrară și urmează a fi exercitată cu bună-credință.

Astfel, în alte decizii de evaluare emise de Comisia de evaluare în privința altor candidați a constatat aspecte financiare, care puteau genera dubii precum: nedeclararea unui împrumut; nedeclararea a două conturi bancare în modul prevăzut de lege; nedeclararea prețului corect pentru vânzarea a trei terenuri; primirea unei sume diferite de valoarea contractului; neprezentarea dovezilor cu privire la dobândirea legală a venitului de peste hotare de către părinți, etc. Totuși de o manieră stranie, Comisia nu a avut dubii serioase cu privire la niciun aspect privind integritatea etică a candidaților conform prevederilor art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022.

Prin urmare, având obligația de a trata situații identice în mod identic, fără a lua în considerare faptul că în privința candidatului de către comisie nu au fost constatate încălcări plauzibile de ordin financiar, fără a fi luat în considerare că acesta este un caz unic și nu s-a mai repetat și a existat o perioadă de timp suficientă fără incidente ulterioare, reguli consimțite în prevederile art.2 alin.(2) al Regulamentului de evaluare a Comisiei și de altfel indicate de către Comisie în deciziile Panea și Cherpec.

7. Termenul de prescripție excesiv de mare, or, Comisia și-a axat și motivat decizia pe careva preținse fapte care au avut loc tocmai în trecutul îndepărtat, abordare care contravine tuturor reglementărilor naționale și internaționale.

La acest aspect reclamantul a evidențiat comportamentul Comisiei, exprimat prin tratamentul la care a fost supus, în particular, prin termenul excesiv scurs de la audierea acestuia și până la adoptarea deciziei, iunie - decembrie, perioadă în care Comisia a întreprins doar câteva solicitări de informații, care în esența lor nu sunt relevante pentru procedura de evaluare, fiind omisă posibilitatea de a concretiza și elucida aspectele esențiale pentru justa soluționare a evaluării candidatului. Or, în alte spețe, după rundele post-audiere, Comisia a acordat, în mod discriminatoriu, posibilitatea altor candidați de a înlătura dubiile Comisiei (de exemplu, speța Beșliu S.).

8. Violarea dreptului la respectul vieții private, or, conform jurisprudenței unitare a CtEDO, eliberarea din funcție sau nepromovarea în funcție administrativă a unei persoane, constituie o ingerință în exercitarea de către aceasta a dreptului la respectarea vieții private, în sensul art. 8 din Convenție, anume din perspectivă că viața privată include dreptul unui individ de a crea și dezvolta relații cu alte persoane, inclusiv relații de natură profesională sau de afaceri. (a se vedea Volkov împotriva Ucrainei, nr. 21722/11, pct. 165-167, 09 ianuarie 2013; Ozpinar împotriva Turciei, nr. 20999/04, pct. 43-48, 19 octombrie 2010; C. împotriva Belgiei, 7 august 1996, pct. 25, Culegere 1996-111)

În speță, urmare a deciziei contestate a Comisiei de evaluare a procurorilor au fost afectate un șir de relații personale și profesionale, ingerință care nu răspunde exigenței legalității, scopului legitim și nu trece testul proporționalității.

9. Insuficiența controlului judiciar, reclamantul la acest aspect a menționat cauza Oleksandr Volkov c. Ucrainei.

Totodată, având în vedere competențele limitate ale Curții Supreme de Justiție pe această categorie de cauze și absența unor reguli privind desfășurarea ulterioară a procedurii de re-evaluare, aceste elemente contribuie la crearea unui nivel substanțial de incertitudine cu privire la consecințele juridice reale ale unor asemenea decizii judiciare, ce urmează a fi adoptată în speța reclamantului.

10. Lipsa dublului grad de jurisdicție, or, potrivit prevederilor art. 14, alin. (9) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, decizia completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii.

Astfel, art.14 alin.(9) din Legea nr.26/2022 vine în contradicție cu prevederile art.119 din Constituția Republicii Moldova.

Având în vedere faptul că, accesul la justiție constituie un element inherent dreptului la un proces echitabil, intim legat de principiul preeminenței dreptului. Preeminența dreptului nu poate fi imaginată fără posibilitatea de a avea acces la justiție prin intermediul instanțelor de judecată, consideră oportună și rezonabilă preluarea practicii Curții Constituționale a României precum că dreptul la „dublu grad de jurisdicție” se extinde și cauzelor în materie civilă.

11. Comisia de evaluare a procurorilor nu este independentă și imparțială. Pentru a stabili dacă un tribunal poate fi considerat „independent” în sensul art. 6 § 1, trebuie să se țină cont, printre altele, de modul de desemnare și durata mandatului membrilor, existența unei protecții contra presiunilor exterioare și

aspectul existenței unei aparențe de independență a organului dat (a se vedea *Finlanda c. Regatul Unit*, 25 februarie 1997, § 73, Culegere de hotărâri și decizii 1997-1, și *Brudnicka și Alții c. Poloniei*, nr. 54723/00, § 38, ECHR 2005-11). Curtea subliniază că noțiunea separării puterilor dintre puterea executivă și autoritatea judecătorească are un rol tot mai important în jurisprudența sa (a se vedea *Stofford c. Regatul Unit [GC]*, nr. 46295/99, § 78, ECHR 2002-IV). În același timp, nici art. 6 și nici oricare altă prevedere din Convenție nu obligă Statele să respecte conceptele constituționale teoretice privind limitele admisibile de interacțiune între puteri (a se vedea *Kleyn și Alții c. Olandei [GC]*, nr. 39343/98, 39651/98, 43147/98 și 46664/99, § 193, ECHR 2003-VI).

De regulă, imparțialitatea denotă lipsa de prejudecăți sau a unei atitudini părtinitoare. Conform jurisprudenței constante a Curții, în sensul art. 6 § 1, imparțialitatea trebuie determinată în funcție de: (i) un test subiectiv, unde trebuie să se țină seama de convingerea personală și comportamentul unui anumit judecător - adică dacă judecătorul a avut o anumită prejudecată sau atitudine părtinitoare într-o cauză dată; și (ii) un test obiectiv, adică de a verifica dacă însuși tribunalul și, printre alte aspecte, componența sa, a oferit suficiente garanții pentru a exclude orice dubiu legitim privind imparțialitatea sa (a se vedea, printre altele, *Fey c. Austriei*, 24 februarie 1993, seria A nr. 255, §§ 28 și 30, și *Wettstein c. Elveției*, nr. 33958/96, § 42, ECHR 2000-XII).

Frontiera dintre imparțialitatea subiectivă și cea obiectivă nu este totuși ermetică întrucât pe lângă faptul că însuși comportamentul unui judecător poate, din punctul de vedere al unui observator extern, stârni îndoieli obiective justificate cu privire la imparțialitatea sa (testul obiectiv), ea poate, în egală măsură să țină de aspectul convingerii sale personale (testul subiectiv) (a se vedea *Kyprianou c. Ciprului [GC]*, nr. 73797/01, § 119, ECHR 2005-XIII). Astfel, în unele cazuri în care ar putea fi dificil să se aducă dovezi ce ar permite respingerea prezumției de imparțialitate subiectivă a judecătorului, condiția imparțialității obiective oferă o garanție importantă în plus (a se vedea *Pullar c. the Regatul Unit*, 10 iunie 1996, § 32, Culegere 1996-111).

În acest sens, chiar și aparențele pot avea o oarecare importanță sau, cu alte cuvinte, „justiția nu trebuie doar făcută, ea de asemenea trebuie să fie văzută cum este făcută”. Miza este încrederea pe care tribunalele unei societăți democratice trebuie să o inspire publicului (a se vedea *De Cubber c. Belgiei*, 26 octombrie 1984, § 26, seria A no. 86).

În cele din urmă, conceptele de independență și imparțialitate obiectivă sunt strâns legate și, în dependentă de circumstanțe, pot necesita o examinare comună (a se vedea *Sacilor-Lormines c. Franței*, nr. 65411/01, § 62, ECHR 2006-XIII). Ținând cont de faptele cauzei în speță, Curtea consideră că aspectele de independență și imparțialitate trebuie examinate împreună.

Curtea a constatat că Consiliul Superior al Magistraturii și Parlamentul au exercitat funcția de judecare a cauzei cu privire la reclamant și de adoptare a unei decizii obligatorii. În continuare, înalta Curte Administrativă a reexaminat concluziile și deciziile acestor organe. Prin urmare, Curtea trebuie mai întâi să examineze dacă au fost îndeplinite condițiile unui tribunal independent și imparțial la etapa judecării cauzei reclamantului și adoptării deciziei obligatorii.

Curtea a subliniat că, în cazul în care cel puțin jumătate din membrii care compun un tribunal - incluzând și persoana care o prezidează, având drept de vot - sunt judecători, există un puternic indiciu de imparțialitate (a se vedea Le Compte, Van Leuven și De Meyere c. Belgiei, 23 iunie 1981, § 58, seria A nr. 43).

Având în vedere jurisprudența redată supra este incontestabil că Comisia de evaluare nu este independentă și imparțială, fapte, care se reflectă în mod direct în decizia reclamantului.

12. Actul administrativ individual contestat nu este motivat, or, autoritatea pârâtă, contrar principiului motivării actelor administrative, a omis cu desăvârșire să indice, în mod expres și explicit, elementele de fapt și de drept care au determinat soluția adoptată, precum și alte considerente prevăzute de lege, care justifică emiterea actului administrativ individual.

În aceeași ordine de idei, a subliniat că în virtutea caracterului defavorabil al actului administrativ, autorității pârâte îi revenea obligativitatea indicării suplimentare și a unei succinte descrieri a procedurii care a stat la baza emiterii deciziei sale, incluzând investigații, probe, audieri etc.

Evident este faptul că Comisia nu și-a onorat prevederile art. 6 lit. d) din Legea nr. 26/2022, or, are acces la orice sisteme informaționale care conțin date relevante pentru realizarea mandatului său și anume pentru evaluarea integrității etice și a integrității financiare a candidaților, inclusiv prin intermediul platformei de interoperabilitate, precum și art. 6 lit. f) din Legea nr. 26/2022, or, poate solicita informații de la persoanele fizice și juridice de drept public sau privat și acumula orice informații relevante pentru realizarea mandatului său.

În opinia reclamantului Comisia de evaluare a procurorilor a avut o poziție apriori de nepromovare a candidatului, iar evaluarea și audierea finală a fost formală, or, membrii Comisie nu au depus diligența de rigoare pentru a-și motiva soluția din speță.

Reclamantul a subliniat că motivarea unei decizii administrative emise de către autoritatea pârâtă nu poate fi limitată la simpla invocare a prevederilor legale, ci trebuie să conțină cu exactitate elementele de drept și de fapt care să permită, pe de o parte, destinatarului să cunoască și să evalueze temeiurile deciziei, iar pe de alta parte, să facă posibilă exercitarea controlului de legalitate. Nerespectarea sau după caz respectarea de către autoritatea emitentă a condiției obligatorii de motivare completă a actului administrativ individual, condiționează nemijlocit legalitatea acestuia.

Prin urmare, în contextul lipsei unei motivări conforme cerințelor legale, decizia contestată este ilegală, în acest sens impunându-se necesitatea anulării acesteia.

Adițional, a precizat că lipsa indicării în actul administrativ defavorabil, a motivelor care au stat la baza emiterii lui, reprezintă, din perspectiva jurisprudenței CEDO, o exercitare arbitrară a puterii publice (a se vedea hot. CEDO Lupșa împotriva României; cererea nr. 10.337/04, § 31 - 34).

La fel, contrar legislației naționale și principiului „bunei guvernante” autoritatea publică pârâtă, prin omisiunea de a motiva actul administrativ, nu a acționat într-un mod corespunzător și cu maximă consecvență (a se vedea hot.

CEDO din 08.07.2008, Megadat.com S.R.L. v. Republica Moldova, nr. 21151/04, § 72; Beyeler v. Italy [GC], nr. 33202/96, § 120, ECHR 2000-1).

Referitor la dubiu reținut de Comisia de evaluare privind nedeclararea dreptului de abitație în apartamentul socrului candidatului, în care candidatul și familia sa locuiesc în prezent.

13. Având în vedere circumstanțele de mai sus, Comisia a avut dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară prevăzute la art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022, cu referire la nedeclararea de către candidat a dreptului său și al soției de abitație în 2018, 2019 și 2020 în apartamentul deținut de socrul candidatului, unde candidatul și familia sa locuiesc cel puțin din 2018, precum și a trei bunuri situate la aceeași adresă cu apartamentul respectiv, pentru anii 2018 și 2019, care nu au fost atenuate de către candidat.

14. Reclamantul a menționat că pentru a stabili dacă un candidat întrunește criteriile de integritate etică și financiară. Comisia trebuia să verifice dacă acest candidat a respectat regimul juridic al declarării averii și a intereselor personale, în conformitate cu art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022.

15. Referitor la pretinsa încălcare în privința abitației reclamantul Ghenadie Pîrlîi a indicat că având în vedere că, legislația națională nu definește, cu suficientă precizie, noțiunea de abitație, acest text legislativ nu corespunde exigențelor de previzibilitate și calitate a legii.

16. Totodată a menționat că prevederile criticate contravin prevederilor Constituției Republicii Moldova și anume art. 23, alin. (2), care reglementează „dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle”, precum și, art. 54, alin. (2), care stabilește că „restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți”.

17. În acest sens reclamantul a indicat cu titlu de principiu:

- hotărârea Curții Constituționale privind controlul constituționalității dispozițiilor pct.10 alin.2 din Regulamentul cu privire la modul de perfectare și eliberare a actelor de identitate ale Sistemului național de pașapoarte nr.16 din 19 mai 1997, potrivit căreia se recunoaște neconstituționalitatea pct. 10 din „Regulamentul cu privire la modul de perfectare și eliberare a actelor de identitate ale Sistemului național de pașapoarte”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 376 din 6 iunie 1995 cu privire la măsurile suplimentare de realizare a Sistemului național de pașapoarte, precum și toate dispozițiile care conțin locuțiunea „viză de domiciliu” și „viză de reședință”;

- hotărârea Curții Constituționale din 06 martie 2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 10 pct. 4 și pct. 5 din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenorial și întreprinderi;

- hotărârea Curții Constituționale din 03 martie 2022 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării și din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

18. Reclamantul a mai menționat că sarcina disproporționată și excesivă în cauzele care implică o presupusă încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1, Curtea de la Strasbourg trebuie să verifice dacă, ca urmare a acțiunii statului sau a lipsei de acțiune, persoana în cauză a trebuit să suporte o sarcină disproporționată și excesivă. Pentru a evalua respectarea acestei cerințe, Curtea trebuie să efectueze o examinare globală a diferitelor interese în cauză, ținând seama de faptul că scopul Convenției este să garanteze drepturi care sunt „practice și efective”. În acest context, trebuie subliniat că incertitudinea, fie ea legislativă, administrativă sau decurgând din practicile aplicate de autorități, este un element care trebuie luat în considerare la aprecierea comportamentului statului [Broniowski c. Poloniei (MC), p. 151].

19. Astfel, Ghenadie Pîrlîi a evidențiat că prevederile criticate sunt contrare prevederilor Constituției Republicii Moldova și Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale, din cauza că conferă autorităților publice și instanțelor de judecată, care le aplică, o marjă excesivă de discreție și interpretare, fiind posibile abuzuri și o practică neunitară în cauze similare, iar din cauza caracterului abstract există și riscul arbitrariului.

20. Aceste neconformități și neclarități încalcă dreptul de proprietate, or, restrângerea dreptului respectiv nu răspunde testului legalității, din motivul lipsei previzibilității normelor respective.

21. Nu în ultimul rând, reclamantul a menționat că obligația declarării abitației constituie, în lumina jurisprudenței Curții de la Strasbourg, o sarcină disproporționată și excesivă.

22. În concluzie, normele contestate nu corespund exigențelor de calitate a legii. În particular, textele legislative nu corespund principiului unității materiei legislative și corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretări contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.

23. Astfel, având în vedere că normele contestate nu sunt previzibile și clare, ceea ce constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise, aceste norme urmează a fi considerate neconstituționale și nu pot fi aplicate situației din speță.

Referitor la dubiu reținut de Comisia de evaluare privind sursele de finanțare pentru trei autoturisme deținute de mama candidatului.

24. Reclamantul a indicat că pentru a evalua conformitatea candidatului cu criteriul de integritate etică. Comisia trebuia să stabilească despre candidat dacă nu a încălcat grav normele de etică și deontologie profesională ale judecătorilor, procurorilor [...] și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial (art. 8 alin. (2) lit. (a) din Legea nr. 26/2022). Totodată pentru a stabili dacă un candidat întrunește criteriul de integritate financiară, Comisia trebuia să verifice dacă averea candidatului dobândită în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate, în conformitate cu art. 8 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 26/2022. Comisia trebuia să verifice modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului sau a

persoanelor menționate la art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri și sursele lor de venit. Persoane apropiate, astfel cum sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, includ „[...] soț/soție.

25. Referitor la pretinsa încălcare și anume sursele de finanțare pentru trei autoturisme deținute de mama candidatului Ghenadie Pîrlîi a relatat că automobilul Toyota Rav-4 a fost procurat de mama sa cu suportul financiar al familiei surorii, acest fapt a fost înțeles și de către membrii Comisiei în cadrul audierilor publice.

26. Totodată, a menționat că Comisia nu a solicitat careva informații de concretizare și/sau suplimentare referitor la suportul financiar acordat mamei candidatului de către familia surorii și având în vedere că în rundele anterioare, candidatul a prezentat informații relevante aferente disponibilității financiare a familiei surorii, fapt care a fost perceput de candidat ca fiind subiect epuizat, care nu necesita concretizări sau completări.

27. Subsecvent, candidatul la răspunsurile din runda 4, la punctul 2 a anexat declarația mamei, care a informat Comisia despre disponibilitatea elucidării și confirmării faptelor respective, în special ce ține de achiziția automobilelor și veniturilor sale, la o eventuală solicitare a Comisiei, fapt a fost neglijat de autoritatea pârâtă.

28. Tot la runda 4 a prezentat declarația cumpărătorului autoturismului de model Hyundai Santa Fe, anul 2014, care a confirmat suma de 20 000 Euro achitați mamei candidatului, în prezența ginerelui ultimei. Pe subiectul abordat, Comisia nu a întreprins careva acțiuni, inclusiv prin contactarea, cel puțin telefonică în vederea verificării veridicității acestei informații privind prețul de vânzare a autoturismului de model Hyundai Santa Fe, anul 2014. La fel, Comisia a omis să contacteze și persoana (ginerele) care a asistat la vânzarea autoturismului sus-menționat, cu toate că candidatul a prezentat datele de contact a persoanei respective.

29. Similar, deși avea dubii referitor la vânzarea bijuteriilor de către mama candidatului și valorii prețului încasat, Comisia, în mod sistematic-tendențios, nu a contactat, deși avea datele de contact și declarația confirmativă a cumpărătorului.

30. La fel, Comisia a omis să verifice, inclusiv printr-o contactare simplă telefonică, veridicitatea declarațiilor cumpărătorului, privind achiziționarea garajului de la mama candidatului și prețului achitat.

31. Reclamantul a evidențiat că, deoarece, în cadrul runde 5, Comisia nu a invocat careva dubii aferent procurării și vânzării automobilelor de către mama candidatului, acesta a considerat că dubiile Comisiei au fost înlăturate.

32. Ghenadie Pîrlîi a apreciat critic sursa evaluării prețului automobilelor, în particular platforma www.999.md, utilizată de Comisie, or, nu sunt clar expuși și aplicați în acest sens următorii parametri: a) parcursul automobilelor, b) starea automobilelor, c) dotarea automobilelor, etc., pe când aceste elemente sunt definitorii pentru formarea prețului automobilelor. Spre exemplu, chiar la dealerii oficiali, prețul variază esențial în dependență de dotarea automobilelor. Acest fapt

a fost invocat de către candidat în cadrul audierii, precum și răspunsurilor oferite la rundele de întrebări.

B. Poziția pârâtei (f.d. 44-51):

33. La 24 ianuarie 2025, Comisia de evaluare a procurorilor a depus referință, prin care a solicitat respingerea cererii de contestare înaintată de către Ghenadie Pîrlîi, deoarece este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

34. Comisia de evaluare a procurorilor a indicat că decizia nr. 29 din 18 decembrie 2024 este legală și nu încalcă drepturile și interesele legale ale reclamantului.

35. În acest sens a indicat că:

- Comisia a desfășurat evaluarea reclamantului în conformitate cu Legea nr. 26/2022. Decizia nr. 29 din 18 decembrie 2024 privind candidatura lui Ghenadie Pîrlîi la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor a fost emisă în urma evaluării realizate cu respectarea în întregime a Legii nr. 26/2022.

- Comisia a executat cu diligență și bună-credință toate obligațiile în sarcina sa, prevăzute de Legea nr. 26/2022. În particular, atunci când a constatat anumite neclarități, Comisia a oferit reclamantului posibilitatea de a le elucida, prin prezentarea datelor și informațiilor suplimentare, oferind un termen suficient. Mai mult ca atât, atunci când reclamantul a furnizat documente, acestea au fost luate în considerare de către Comisie, reclamantului fiindu-i asigurat pe deplin dreptul de a înlătura orice potențiale suspiciuni privind integritatea sa.

- Sarcina probațiunii trece asupra candidatului pe parcursul procesului de evaluare. În faza inițială este în obligația Comisiei de a acumula date și informații, făcând uz de competențele sale legale și cu respectarea obligațiilor legale, însă, odată cu apariția unor neclarități și în scopul elucidării acestora, Comisia oferă candidatului posibilitatea de a prezenta date și informații suplimentare. Prezentarea datelor și informațiilor suplimentare este un drept al candidatului, însă neexercitarea acestui drept riscă să inducă Comisia la concluzia că există dubii serioase că candidatul nu întrunește criteriile de integritate. Respectiv, este în interesul candidatului să preia sarcina probațiunii, iar acest transfer legislativ nu numai că nu încalcă dar și protejează efectiv drepturile candidatului. Rațiunea trecerii sarcinii probațiunii către candidat a fost dezvoltată la nivel internațional.

- Procesul de evaluare a integrității, dar și decizia, nu afectează statutul profesional al candidatului, deoarece, obiectul mandatului Comisiei este expres stabilit de lege, care efectuează evaluarea integrității candidaților la funcția de membru în organele prevăzute la art.2 alin.(1). Respectiv, Comisia nu substituie și nu preia funcțiile vreunui organ public din Republica Moldova.

36. În speță, Comisia a respectat cu strictețe obiectul mandatului său, fiind explicită în dispozitivul deciziei că candidatul nu întrunește criteriile de integritate etică și financiară, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, prin urmare, candidatul nu promovează evaluarea. Decizia este, deci, în strictă conformitate cu prevederile art.13 alin.(5) din Legea nr.26/2022. La fel, întinderea mandatului Comisiei este expres stabilit de lege, și anume verificarea integrității etice și a

integrității financiare a candidaților, raportată la criteriile de integritate etică și financiară.

37. Respectiv, legea stabilește o procedură de evaluare, cu două elemente și anume constatarea Comisiei a existenței dubiilor serioase privind corespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară și posibilitatea candidatului de a desființa aceste dubii. În speță, Comisia a aplicat plenar acest construct juridic, oferind reclamantului posibilitatea de a înlătura orice dubiu, prin date și informații suplimentare. În fiecare dintre adresările sale către reclamant Comisia a făcut referire la temeiul legal și a oferit reclamantului posibilitatea prezentării actelor suplimentare.

38. Efectul juridic al deciziilor Comisiei este expres și exhaustiv stabilit de lege, precum urmează: decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Decizia se expediază organelor competente potrivit legii pentru examinarea încălcărilor depistate, însă, constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese.

39. În acest sens, Comisia a notat că CtEDO a reținut că atingerile aduse reputației unui individ trebuie să prezinte un anumit nivel de gravitate și să fie atât de ample încât să producă un prejudiciu exercițiului personal al dreptului la respectarea vieții private. Această condiție este valabilă pentru reputația socială în general și pentru reputația profesională în special (a se vedea Denisov v. Ucraina [MC], 25 septembrie 2018, § II2). În cazul în care apare o problemă legată de „viața privată” din cauza consecințelor unei măsuri nefavorabile, pragul de gravitate în ceea ce privește aspectele menționate mai sus capătă o importanță crucială. Reclamantului îi revine sarcina de a demonstra în mod convingător că pragul a fost atins în cazul său și de a demonstra consecințele foarte grave ale măsurii contestate, care îi afectează viața privată într-un grad foarte semnificativ. Suferința unui reclamant este evaluată prin compararea vieții sale înainte și după măsura în cauză. Reclamantul trebuie să definească și să justifice natura și amploarea acestei suferințe, care ar trebui să aibă o legătură cauzală cu măsura contestată (a se vedea Bala v. Albania (dec.), 9 aprilie 2024, § 57)

40. În speță, nimic nu îl împiedică pe reclamant să continue cariera profesională și exercitarea activității sale.

41. Comisia de evaluare a procurorilor a mai menționat că concluziile înserate în decizie sunt în conformitate Legea nr.26/2022, or, în urma evaluării integrității etice și financiare a candidatului, în baza datelor și informațiilor primite de la candidat și terți, Comisia constată dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate.

42. Totodată, Legea nr.26/2022, stabilește expres și explicit marja de discreție a Comisiei la efectuarea constatărilor sale, din motiv că în aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2)—(5) și în luarea unor decizii cu privire la acestea, Comisia de evaluare nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv, Comisia de evaluare apreciază materialele acumulate după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisia de evaluare.

43. Prin urmare, soluția oferită de Comisie, prin decizia de constatare a promovării sau nepromovării evaluării, reprezintă o apreciere, după intima sa convingere, a faptului dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile de integritate financiară și etică. Comisia nu constată existența sau lipsa conformității candidatului cu criteriile de integritate, ci doar existența sau lipsa dubiilor serioase privind conformitatea. Anumite circumstanțe factice ar putea fi suficiente pentru a constata că există dubii serioase privind conformitatea, dar în același timp ar putea fi insuficiente pentru a constata lipsa de conformitate.

44. Astfel, Comisia nu se erijează în postura de instanța de judecată sau alt organ similar, iar acțiunile ei nu sunt o verificare judiciară sau de alt gen menită să constate cu certitudine un anumit fapt (existența sau lipsa conformității cu criteriile de integritate).

45. Comisia nu constată lipsa conformității cu criteriile de integritate prevăzute de art.8 din Legea nr.26/2022, ci doar verifică dacă există sau nu dubii serioase privind integritatea (financiară și etică) a candidatului, ceea ce înseamnă că Comisia nu este obligată să demonstreze circumstanțe care să confirme „încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale”.

46. Așadar, decizia reprezintă o constatare a existenței unor dubii serioase cu privire la conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară. Decizia nu reprezintă însă, și nu pretinde să reprezinte, o constatare a lipsei de conformitate cu aceste criterii.

47. Totodată, Comisia de evaluare a procurorilor a evidențiat că oportunitatea deciziei nu poate fi obiect al controlului judiciar, deoarece aprecierea oportunității actelor administrative nu este de competența justiției, care poate examina actul administrativ numai sub aspectul legalității lui, inclusiv pentru conformarea acestuia scopului legii.

48. Asta, deoarece oportunitatea actului administrativ derivă din capacitatea pe care o are organul care emite actul de a alege, dintre mai multe soluții posibile și egale, în aceeași măsură pe cea care corespunde cel mai bine interesului public care trebuie satisfăcut. Dacă legalitatea face trimitere la litera legii, apoi oportunitatea urmărește corespunderea cu spiritul legii.

49. Or, atunci când ia o decizie, Comisia trebuie să se conformeze cerințelor legii și să se încadreze în limitele stabilite de lege. Totuși, aceste limite nu presupun o încorsetare rigidă, o lipsă totală de libertate de mișcare, în sensul de a nu avea independență să aprecieze în mod concret o situație dată sau de a nu avea inițiativă. Legea nu poate fi aplicată mecanic, după cum nici nu poate să prevadă în cuprinsul său toate situațiile care se pot ivi în viața societății și a cetățenilor.

50. În speță, Comisia a acționat în conformitate cu rigorile descrise mai sus, apreciind în baza criteriilor de conformitate stabilite de Legea nr.26/2022, raportate la circumstanțele de fapt rezultate din datele și informațiile acumulate (inclusiv cu concursul reclamantului), dacă există sau nu dubii serioase privind conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară. Decizia emisă în acest sens reprezintă realizarea acestei puteri discreționare care nu poate fi supusă unui control judiciar.

51. Așadar, instanța de judecată este ținută să exercite controlul de legalitate al deciziei, nu și controlul de oportunitate. În particular, instanța ar fi îndrituită să admită acțiunea reclamantului și să dispună reluarea evaluării doar în situația în care constată că în cadrul procedurii de evaluare au fost admise erori procedurale grave de către Comisie, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare și existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, situații care lipsesc în speță.

52. Cu referire la obiecțiile reclamantului precum că legislația națională nu definește, cu suficientă precizie, noțiunea de abitație, Comisia de evaluare a procurorilor a menționat că art. 635, alin. (2) din Codul civil descrie în mod detaliat conținutul dreptului de abitație, reclamantul în mod eronat pretinde că nu ar fi definit cu suficientă precizie, fără însă a explica ce anume nu-i este clar în noțiunea legală.

53. Totodată Curtea Constituțională a constatat că semnificația unui termen contestat poate fi dedus nu doar cu ajutorul consultanței juridice de specialitate, ci și din sensul obișnuit al acestuia (a se vedea Berardi și Mularoni v. San Marino, 10 ianuarie 2019, §54). Astfel, înalta Curte a stabilit că instanțele judecătorești pot stabili caracteristicile esențiale ale obligațiilor pecuniare doar în baza textului care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică, (pct. 29 din Decizia nr. 122/2019).

54. În plus, reclamantul se contrazice în poziția sa, or, deși pretinde că această noțiune ar fi neclară, acesta totuși a declarat dreptul de abitație al soției sale asupra apartamentului. În plus, chiar dacă s-ar admite că această noțiune ar fi neclară reclamantul putea solicita asistența Autorității Naționale de Integritate la acest aspect, însă nu a făcut-o, deci acest fapt nu îl scutește de obligația de declarare.

55. Totodată, Comisia de evaluare a subliniat că critica legii nu reprezintă erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare și nici circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat. Totuși, reclamantul insistă în alegații declarative precum că, obligația declarării abitației constituie, în lumina jurisprudenței Curții de la Strasbourg, o sarcină disproporționată și excesivă, asta deși caracterul obligației de declarare a dreptului de abitație nu are nici o relevanță pentru examinarea legalității deciziei, mai ales prin prisma temeiurilor de admitere a contestației prevăzute la art. 14 alin.(8) din Legea nr.26/2022.

56. La fel a menționat că este neîntemeiată poziția reclamantului precum că Comisia nu a contactat mai multe persoane întru verificarea veridicității mai multor declarații, or, reclamantul omite instituția inversării sarcinii probațiunii.

57. Comisia de evaluare a procurorilor a mai indicat că este irelevantă obiecția reclamantului cu privire la pretinsă lipsă a independenței și imparțialității Comisiei, or, însăși Legea nr.26/2022 stabilește la art. 10 alin.(9) că Comisia urmează să aprecieze materialele acumulate după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisie.

58. În plus, Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative nr.252/2023 (în baza căreia a fost constituită

Comisia de evaluare a procurorilor) prevede la art.5 alin.(1) că: „Comisiile de evaluare sunt independente funcțional și decizional față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, inclusiv față de fracțiunile parlamentare și partenerii de dezvoltare, care au participat la desemnarea membrilor acestora.”

59. Astfel, o atare obiecție reprezintă o critică a legii, însă nicidecum nu erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare și nici circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat.

60. Comisia a considerat că nu este întemeiat nici argumentul reclamantului privind pretinsa aplicare discriminatorie a legii în raport cu acesta din motiv că cazurile invocate de reclamant cu titlu de comparație se referă la circumstanțe de fapt diferite și, respectiv, nu pot fi invocate în calitate de argument referitor la aplicarea discriminatorie.

61. Astfel, reclamantul a invocat circumstanțe care nu sunt comparabile și, respectiv, nu pot fi invocate în contextul unei pretinse atitudini discriminatorii.

62. De altfel, reclamantul a încercat să invoce cât mai multe decizii ale Comisiei, fără însă a face o analiză a acestora care ar demonstra că există circumstanțe similare sau identice, limitându-se doar la simpla citare a conținutului acestor decizii.

63. La fel este irelevantă critica legii invocată de reclamant cu privire la pretinsa lipsei a dublului grad de jurisdicție, insuficiența controlului judiciar și termenul de prescripție excesiv, or, aceste argumente nu reprezintă nici erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, și nici circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării de către candidat, în calitate de temeiuri de admitere a contestației prevăzute la art. 14 alin.(8) din Legea nr.26/2022.

64. Comisia de evaluare a procurorilor a indicat că nu sunt întemeiate argumentele reclamantului cu privire la pretinsa încălcare a dreptului reclamantului la viață privată și obligația Comisiei de motivare a deciziei, or, reclamantul s-a limitat la citarea conținutului jurisprudenței CtEDO și a prevederilor Codului administrativ, fără însă a explica în ce mod aceste constatări ar fi aplicabile în prezenta cauză.

C.Poziția părților în ședință publică

65. În ședința de judecată, reclamantul Ghenadie Pîrlîi și reprezentantul acestuia avocatul Vitalie Zama a susținut integral cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea cererii de contestare în sensul formulat.

66. Totodată, reclamantul a susținut că toate trei automobile au fost proprietatea mamei acestuia, dar soția în baza mandatului folosea automobilele la necesitate în proporție de 60%, la fel de automobile se folosea și sora acestuia. Necesitatea de a elibera mandat pe numele soției a survenit deoarece, se deplasa cu familia în România. La fel a evidențiat că mama acestuia avea surse financiare suficiente pentru procurarea automobilelor.

67. Cu referire la dreptul de abație a evidențiat că din 2018 au trecut cu traiul în apartamentul socrului, iar în anul 2021 a declarat dreptul de abitație a titularului

acestui drept, adică a soției, ca urmare a cazului vestit mediatizat și după consultarea cu angajații Autorității Naționale de Integritate.

68. În ședința de judecată, reprezentantul Comisiei de evaluare a procurorilor avocatul Valeriu Cernei, a susținut argumentele invocate în referința depusă, solicitând respingerea cererii de contestare ca fiind neîntemeiată.

69. Cu referire la tratamentul discriminatoriu a evidențiat că, la caz, nu poate fi vorba despre circumstanțe similare sau comparabile, or, urma a fi prezentate situații juridice identice sau similare ca să poată fi analizată posibilitatea aplicării diferenței de tratament. La caz, în jurisprudența invocată nu sunt circumstanțe identice sau similare prezentului litigiu.

LEGISLAȚIA ȘI STANDARDELE RELEVANTE

70. Art. 1 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor prevede că:

„Prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.”

71. Art. 2 alin. (1) lit. f) și (2) din Legea nr. 26/2022 stabilește că:

„Prevederile prezentei legi se aplică candidaților la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor.

În contextul evaluării candidaților menționați la alin. (1) este verificată și averea persoanelor apropiate candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.”

72. Art. 4 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022 reglementează că:

„Comisia de evaluare are independență funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

În activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.”

73. Art. 8 alin. (4)-(6) din Legea nr. 26/2022 statuează că:

„Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;

b) Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică:

a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;

b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;

d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art.2 alin. (2);

e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;

f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art. 2 alin. (2) are statut de donatar sau de donator;

g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.

În aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2)–(5) și în luarea unor decizii cu privire la acestea, Comisia de evaluare nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv.”

74. Art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022 prevede următoarele:

„Candidatul are următoarele drepturi:

a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale;

b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;

c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere;

d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior;

e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.”

75. Art. 13 alin. (5) și (6) din Legea nr. 26/2022 stabilește că:

„Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

Decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Decizia se expediază organelor competente potrivit legii pentru examinarea încălcărilor depistate, însă constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese.”

76. Art. 14 alin. (1), (6), (8) lit. a) și (9) din Legea nr. 26/2022 reglementează că:

„Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatului evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatului respectiv.

La examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare.

Decizia completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării acesteia

pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii.”

77. Art. 2 din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale statuează că:

„Persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Venit este orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atât în țară, cât și în străinătate.”

78. Art. 4, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în vigoare în perioada de referință reglementa următoarele:

„Subiecții prevăzuți la art.3 alin.(1) declară: bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, *de abitație*, de superficie de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, unor contracte translativ de posesie și de folosință.”

79. Art. 33 alin. (4) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în vigoare de la 29 octombrie 2021 prevede că:

„Controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane.”

80. Art. 10 alin. (1) lit. c) și d) și alin. (3) din Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017 statuează următoarele:

„Climatul de integritate instituțională se cultivă prin realizarea următoarelor măsuri:

c) respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

d) respectarea regimului juridic al conflictelor de interese;

Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin. (1) duce la compromiterea climatului de integritate instituțională și a integrității în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție, la afectarea interesului public și atrage declanșarea măsurilor de control al integrității în sectorul public de către autoritățile anticorupție responsabile sau alte autorități cu competențe specifice, precum și răspunderea conducătorilor entităților publice și a agenților publici, în modul stabilit de cap. VI.”

81. Cu referire la marja de apreciere (dreptul discreționar) al Comisiei de evaluare, prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021 (§11), Comisia de la Veneția și Direcția Generală a Drepturilor Omului și Stat de Drept a Consiliului Europei (DGI) au observat că:

„Integritatea personală a membrilor care constituie Consiliile Superioare (de judecători și procurori) este un element esențial al naturii unor astfel de organe; asigură încrederea cetățenilor în instituțiile de justiție – încredere în magistrați și în integritatea acestora. Într-o societate care respectă valorile fundamentale ale democrației, încrederea cetățenilor în acțiunea

Consiliilor Superioare depinde foarte mult, sau esențial, de integritatea personală și de competența și credibilitatea apartenenței sale.”

82. Comisia de la Veneția și Direcția Generală a Drepturilor Omului și Stat de Drept a Consiliului Europei au exprimat anterior, în alte contexte, opinia că situațiile critice din domeniul justiției, precum nivelurile extrem de ridicate de corupție, pot justifica măsuri la fel de radicale, cum ar fi un proces de verificare a judecătorilor în funcție. În cele din urmă, revine autorităților moldovenești responsabilitatea de a decide dacă situația actuală din sistemul judiciar constituie o bază suficientă pentru supunerea tuturor judecătorilor, procurorilor, precum și a membrilor CSM și CSP, unor evaluări extraordinare de integritate.

83. Potrivit Obiectivului 1.2. din Direcția strategică I „Consolidarea integrității și responsabilității în sectorul justiției” din Legea pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nr. 211 din 6 decembrie 2021:

„Identificarea unor pârgii eficiente de întărire a independenței judecătorilor și a procurorilor urmează a fi corelată cu creșterea responsabilității și integrității acestora. Responsabilitatea și integritatea sunt printre principalele elemente de asigurare a încrederii cetățenilor în sistemul justiției și de garanție a derulării unor proceduri echitabile. Dezvoltarea și promovarea unei culturi a integrității judiciare constituie un element important în prevenirea corupției care este una dintre principalele amenințări în adresa societății și funcționării statului de drept.

În prezent, potrivit sondajelor realizate, corupția și lipsa de integritate în sistemul judecătoresc sunt percepute de publicul larg la un nivel înalt. În Raportul privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, GRECO este profund îngrijorat de indicii potrivit cărora în funcția de judecător sunt numiți candidați care prezintă riscuri de integritate.

Comisia Internațională a Juriștilor, în Raportul misiunii de evaluare din 2018, accentuează importanța faptului ca corupția în sistemul judecătoresc să fie combătută prin măsuri ferme și, în mod prioritar, în deplină armonie cu principiile statului de drept și drepturile omului. Aceasta este îngrijorată de faptul că multe investigații penale par să fie concentrate mai degrabă pe suprimarea opoziției sau prevenirea părerilor disidente în sistemul judecătoresc decât pe eradicarea reală a corupției.

Este esențial ca actorii din cadrul sistemului justiției, individual și în colectiv, să respecte și să onoreze funcția deținută ca fiind un mandat public și să depună efort pentru a spori și menține încrederea publicului în sistem.”

84. În §34 din Avizul nr. 24 (2021) privind Evoluția Consiliilor Justiției și rolul acestora în sisteme judiciare independente și imparțiale, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) a reamintit că:

„Procesul de selecție a membrilor unui Consiliu, inclusiv posibile campanii de către candidați ar trebui să fie transparente și să se asigure că calificările candidaților, în special imparțialitatea și integritatea acestora sunt verificate. În opinia Comisiei de la Veneția și a Direcției Generale, ar trebui făcută o distincție între verificarea membrilor în exercițiu și „pre-verificarea” candidaților pentru o poziție în aceste organisme. Ca o chestiune de principiu, securitatea pe termen determinat al mandatelor membrilor organelor (constituționale) are scopul de a asigura independența acestora față de presiunile externe. Măsurile care ar periclita continuitatea calității de membru și ar interfera cu securitatea mandatului membrilor acestei autorități (vetting) ar ridica suspiciunea că intenția din spatele acestor măsuri ar fi de a influența

deciziile acestea și, prin urmare, ar trebui privite ca o măsură de ultimă oră. Controalele de integritate care vizează candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Magistraturii și organele lor specializate reprezintă un proces de filtrare și nu un proces de verificare judiciară și, ca atare, pot fi considerate, dacă sunt implementate corespunzător, că ating un echilibru între beneficii a măsurii, în ceea ce privește contribuția la încrederea justiției, și posibilele efecte negative ale acesteia.”

85. În §50 din Avizul din 14 martie 2023 Comisia de la Veneția și DGI au subliniat că:

„Sunt conștiente de faptul că proiectul articolului 12 reflectă articolul 8 din Legea nr. 26/2022, care reglementează procedura de pre-vetting a candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Procurorilor. Totuși, ceea ce este permis în scopul examinării candidaților nu este neapărat aplicabil și în contextul evaluării extraordinare a judecătorilor și procurorilor în funcție, având în vedere implicațiile mai mari pentru aceștia și pentru stabilitatea ordinii juridice în ansamblu. În timp ce criteriile pentru pre-vetting pot fi relativ flexibile, bazându-se pe o evaluare generală a integrității, antecedentelor și relațiilor candidaților, destituirea unui judecător sau procuror numit în mod legal trebuie să fie justificată printr-o referință clară la o conduită inadecvată, care ar trebui să fie mai bine definită prin lege.

Conform opiniei *amicus curiae* a Comisiei de la Veneția, conceptul de evaluare a integrității presupune implementarea unor mecanisme care urmăresc asigurarea celor mai înalte standarde de conduită și integritate financiară necesare pentru accesul în funcția publică. Într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată chiar și în prezența unei simple îndoieli, pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, nepromovarea evaluării unui candidat trebuie să fie fundamentată pe un indiciu clar de ilegalitate, precum existența unei averi inexplicabile, chiar dacă nu poate fi demonstrat dincolo de orice îndoială că aceasta provine din surse ilicite (a se vedea CDL-AD(2022)011, §9-10).

Comisia de evaluare emite un raport negativ atunci când există „dubii serioase” cu privire la posibila comitere de către un judecător sau procuror a unor încălcări. Această normă indică faptul că concluziile Comisiei de evaluare nu stabilesc vinovăția persoanei vizate și nu implică direct răspunderea penală, care ar necesita, cel mai probabil, un standard de probă mai ridicat. Într-o anumită măsură, această structură contribuie la reducerea riscului unui conflict între constatările Comisiei de evaluare și cele ale altor organe administrative sau judiciare menționate anterior.”

86. În §39 din Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, Comisia de la Veneția și DGI au concluzionat că:

„Proiectul de lege revizuit (*Legea nr. 26/2022*) precizează clar că rezultatele evaluării integrității nu vor avea niciun impact asupra carierei candidatului.”

87. În §34 din Avizul CCJE nr. 24 (2021) privind evoluția consiliilor judiciare și rolul acestora în asigurarea independenței și imparțialității sistemului judiciar, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni a subliniat că:

„Procesul de selecție a membrilor unui consiliu, inclusiv eventualele campanii desfășurate de candidați, trebuie să fie transparent și să garanteze verificarea calificărilor acestora, în special a imparțialității și integrității lor.”

88. La 6 aprilie 2023, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022. În § 120, 123, 133, 134, 135 din decizia de inadmisibilitate nr. 42, Curtea Constituțională a constatat următoarele:

„Prin termenul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei. Raționamentele sunt aplicabile, mutatis mutandis, în cazul termenilor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Lege.

Pentru ca Consiliul să-și exercite atribuțiile constituționale de asigurare a numirii, transferării, detașării, promovării în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători (a se vedea articolul 123 din Constituție), legislatorul a stabilit că în calitate de membri ai acestui organ constituțional trebuie să fie alese persoane (judecători și non-judecători) cu o înaltă reputație profesională și integritate personală verificată de Comisia de evaluare în ultimii 15 ani. Prin urmare, Curtea Constituțională a considerat rezonabilă decizia legislatorului de a stabili o perioadă extinsă de verificare a integrității financiare a candidaților.

Cu privire la textul „dubii serioase” din articolul 13 alin. (5) din Legea nr. 26, Curtea a constatat că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege.

Curtea Constituțională a reținut că, definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării.

De asemenea, legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea. Mai mult, legea îi permite candidatului să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție.”

89. Prin Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26/2022, Curtea Constituțională a stabilit că:

„ §80 Curtea observă că articolul 12 alin. (4) din Lege stabilește drepturile candidatului în cadrul procedurii de evaluare. Astfel, candidatul are dreptul a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale; b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare; c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere; d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior; e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.

§81 Legea trebuie să prevadă un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate drepturile procedurale în cadrul procedurii de evaluare. În funcție de eventualele carențe procedurale admise la etapa evaluării, de natura dreptului procedural afectat, precum și de circumstanțele particulare ale cauzei, Curtea reține că neasigurarea unui drept procedural poate fi considerată o problemă centrală a litigiului.”

§83 Curtea admite că dispozițiile contestate sunt apte să realizeze obiectivul urmărit de legislator, i.e. să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură nesemnificative. Totuși, acest obiectiv poate fi atins prin mijloace mai puțin intruzive în dreptul candidaților nepromovați la o instanță cu jurisdicție deplină. Astfel, obiectivul legislatorului poate fi realizat prin limitarea controlului judiciar la erorile procedurale grave ale Comisiei de evaluare în cadrul procedurii de evaluare, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare. Această soluție însoțită de competența completului special de a examina „circumstanțele care puteau duce la promovarea evaluării” de către candidat sunt

în măsură să asigure o „examinare suficientă” a problemelor centrale abordate de candidații nepromovați.”

90. Art. 2 alin. (2) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022, prevede că:

„La evaluarea conformității cu criteriul de integritate etică, Comisia poate lua în considerare seriozitatea sau gravitatea, contextul adiacent și premeditarea asociată oricărui incident de integritate etică și, în cazul incidentelor minore, dacă a existat o perioadă de timp suficientă fără incidente ulterioare. La determinarea gravității, Comisia va lua în considerare toate circumstanțele, care să cuprindă, dar fără a se limita la următoarele:

a. dacă incidentul a fost un eveniment singular;

b. lipsa unor prejudicii sau producerea de prejudicii ne semnificative în adresa intereselor private sau publice (inclusiv încrederii publice) – cum ar fi o încălcare obișnuită a regulamentului rutier;

c. sau care nu este perceput de către un observator obiectiv drept atitudine lipsită de respect față de ordinea socială care decurge din nerespectarea regulilor și regulamentelor.”

91. Art. 12 alin. (2) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022, stabilește că:

„Rezumatul procesului-verbal va conține informații cu privire la ziua și ora, membrii participanți, informații despre ceilalți participanți, subiectele examinate, deciziile aprobate, inclusiv votul fiecărui membru (cu excepția voturilor secrete, atunci când doar totalul voturilor „pentru” și „împotrivă” pot fi notate) și orice declarație pe care un membru solicită să fie inclusă.

Președintele va distribui, prin email, proiectul procesului-verbal tuturor membrilor Comisiei cât mai curând posibil și în cel mult trei zile lucrătoare. Procesul-verbal se aprobă prin email, în cazul în care, timp de două zile lucrătoare, nu survin obiecții sau dacă toți membrii aprobă. De asemenea, procesul-verbal poate fi aprobat prin decizia majorității în conformitate cu art. 11 din prezentul Regulament, reflectând toate declarațiile expuse de membrii care au înaintat obiecții. După aprobare, președintele va semna procesul-verbal în termen de o zi lucrătoare.

După aprobare și semnare, șeful secretariatului va expedia procesul-verbal fără întârziere, prin email, tuturor membrilor.”

TERMENUL DE DEPUNERE A ACȚIUNII

92. Referitor la termenul de depunere a cererii de contestare, completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție atestă că, decizia motivată contestată a fost notificată reclamantului Ghenadie Pîrlîi la data de 26 decembrie 2024, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică. (dosarul electronic a candidatului)

Prin urmare, în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile, termenul de contestare a început să curgă din ziua imediat următoare notificării, respectiv din 27 decembrie 2024.

Având în vedere că cererea de contestare a fost depusă de reclamant la data de 30 decembrie 2024, completul de judecată special reține că aceasta a fost formulată în termen legal, respectând astfel exigențele procedurale privind depunerea în termen a contestațiilor.

ASPECTE DE PROCEDURĂ

Cazurile în care Curtea Supremă de Justiție poate admite contestația.

93. Potrivit art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, Curtea Supremă de Justiție poate admite o contestație împotriva deciziei Comisiei de evaluare doar în situațiile în care se constată existența unor erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare și dacă există circumstanțe care ar fi putut conduce la promovarea evaluării de către candidat. Această prevedere a fost introdusă în Legea nr. 26/2022 ca urmare a unei hotărâri a Curții Constituționale din 14 februarie 2023.

94. În acea hotărâre, Curtea Constituțională a stabilit că nu este necesar ca o decizie a Comisiei de evaluare să fie anulată pentru erori procedurale ne semnificative, ci doar în cazul în care aceste erori au un impact real asupra echității procedurii și ar fi putut influența rezultatul evaluării. Astfel, controlul judiciar exercitat de Curtea Supremă de Justiție asupra actelor emise în cadrul evaluării externe este unul limitat și se concentrează pe două aspecte esențiale: circumstanțele de fapt care ar fi putut schimba rezultatul evaluării – Curtea Supremă de Justiție analizează dacă, în absența unei erori sau a unui viciu de procedură, candidatul ar fi avut șanse reale de a promova evaluarea. În caz contrar, cererea de contestare nu poate fi admisă. Erori procedurale grave – Curtea Supremă de Justiție verifică dacă au existat încălcări ale procedurii care afectează echitatea procesului de evaluare, adică dreptul candidatului la o evaluare corectă, transparentă și imparțială. Dacă se constată astfel de nereguli, instanța de judecată poate interveni pentru a le remedia. Această abordare echilibrează necesitatea unui control judiciar efectiv cu principiul autonomiei Comisiei de evaluare, evitând intervențiile nejustificate asupra deciziilor acesteia, dar asigurând, în același timp, protecția dreptului la un proces echitabil pentru candidați.

95. În hotărârea sa din 14 februarie 2023, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a făcut referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), în special la cauza Pișkin vs Turcia (2020).

96. În §131 al acelei hotărâri, CtEDO a subliniat că instanțele naționale trebuie să fie competente să examineze toate aspectele esențiale ale cauzei, atât în ceea ce privește faptele, cât și aspectele juridice. Conform acestei abordări, instanța de contencios administrativ trebuie să poată analiza: Chestiunile de fapt – instanța trebuie să evalueze dacă anumite fapte reținute de Comisia de evaluare au fost stabilite în mod corect și obiectiv. Dacă se constată că un fapt decisiv nu a avut loc sau nu a fost demonstrat în mod corespunzător, acest aspect poate influența rezultatul final al evaluării. Chestiunile de drept – instanța trebuie să verifice dacă normele juridice aplicate de Comisia de evaluare au fost interpretate și aplicate corect. Dacă instanța constată că o normă a fost greșit interpretată sau aplicată în mod eronat și că o soluție juridică diferită ar fi dus la un alt rezultat, atunci este justificată o intervenție judiciară. Aceste criterii reflectă principiul unui control judiciar efectiv, care nu se limitează la un simplu control formal al legalității deciziei administrative, ci permite instanței să intervină atunci când există vicii

grave de fapt sau de drept, susceptibile să fi influențat rezultatul procedurii de evaluare.

97. Astfel, hotărârea Curții Constituționale și referirea sa la jurisprudența CtEDO confirmă că, deși controlul judiciar al Curții Supreme de Justiție este limitat la aspecte fundamentale, acesta trebuie să asigure un echilibru între autonomia Comisiei de evaluare și dreptul candidatului la o analiză judiciară efectivă și echitabilă.

98. Potrivit Legii nr. 26/2022, competența Curții Supreme de Justiție în examinarea contestațiilor depuse împotriva deciziilor Comisiei de evaluare este mai restrânsă decât cea prevăzută de Codul administrativ. Curtea Supremă de Justiție poate anula o decizie a Comisiei doar în cazurile expres reglementate de Legea nr. 26/2022, iar temeiurile generale de anulare a actelor administrative, prevăzute de Codul administrativ, nu sunt aplicabile în această materie. Conform art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, Curtea Supremă de Justiție nu poate admite contestația dacă constată existența cel puțin a unui dubiu cu privire la integritatea candidatului, așa cum este prevăzut la art. 8 alin. (2)-(5) din aceeași lege. Această regulă impune un standard ridicat de probă pentru candidatul care contestă decizia Comisiei de evaluare, întrucât existența unui singur dubiu este suficientă pentru a justifica nepromovarea evaluării externe.

99. În consecință, Curtea Supremă de Justiție poate ajunge la o concluzie diferită de cea a Comisiei de evaluare, reevaluând anumite aspecte din analiza acesteia. De exemplu, instanța poate constata că unele dintre dubiile identificate de Comisie de evaluare nu sunt întemeiate, însă, dacă rămâne cel puțin un dubiu rezonabil asupra integrității candidatului, cererea de contestare va fi respinsă.

100. Completul de judecată special, aplicând aceste principii și criteriile stabilite de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, nu va analiza toate argumentele reclamantului, ci doar pe acelea care se referă la erori procedurale grave, verificând exclusiv vicii de procedură ce ar fi afectat caracterul echitabil al evaluării și dreptul la apărare al candidatului. De asemenea, instanța va examina existența unor circumstanțe care ar fi putut conduce la promovarea evaluării, analizând dacă există elemente ce ar fi schimbat rezultatul în favoarea candidatului Ghenadie Pîrlîi.

101. Prin urmare, controlul exercitat de Curtea Supremă de Justiție asupra deciziilor Comisiei de evaluare este limitat și strict condiționat de criteriile stabilite de Legea nr. 26/2022 și de interpretarea Curții Constituționale. Această abordare menține echilibrul între autonomia Comisiei de evaluare și dreptul candidatului la un control judiciar efectiv, evitând însă un control de oportunitate asupra deciziilor adoptate în cadrul evaluării externe.

Efectele juridice ale deciziei Comisiei de evaluare

102. Completul de judecată special observă că, potrivit art. 13 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, o decizie de nepromovare a evaluării constituie un temei juridic pentru excluderea candidatului din procesul de selecție în cadrul alegerilor sau concursurilor. Astfel, decizia Comisiei de evaluare produce efecte directe și obligatorii asupra parcursului profesional al candidatului, limitând accesul acestuia la funcțiile publice exclusiv în cadrul organelor de autoadministrare ale

judecătorilor. Întrucât integritatea reprezintă un criteriu esențial pentru ocuparea unor funcții de responsabilitate în organele specializate ale Consiliului Superior al Procuraturii, nepromovarea evaluării echivalează cu o constatare a faptului că există dubii serioase privind conformitatea candidatului cu standardele legale aplicabile.

103.Completul de judecată special clarifică faptul că legea specială nu prevede alte consecințe juridice în afara celor expres menționate în textul normativ. În absența unor reglementări suplimentare, orice efecte juridice adiționale ale deciziei Comisiei de evaluare trebuie analizate prin prisma principiului legalității și cu respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor vizate. Astfel, o decizie de nepromovare nu poate produce efecte care să depășească limitele restricțiilor expres prevăzute de lege, iar interpretarea sa trebuie să mențină un echilibru just între interesul public de asigurare a integrității sistemului judiciar și protecția drepturilor individuale ale candidatului.

104.Deși, decizia Comisiei de evaluare are un impact semnificativ asupra posibilității candidatului de a accede la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor, efectele acesteia nu pot depăși limitele stabilite prin lege. Orice interpretare care i-ar atribui consecințe juridice neprevăzute de legislație ar contraveni principiului legalității și ar putea aduce atingere drepturilor fundamentale ale persoanei vizate, inclusiv accesului la justiție și protecției împotriva restricțiilor nejustificate asupra carierei profesionale.

105.Completul de judecată special pune accent pe faptul că, potrivit rațiunii Legii nr. 26/2022, Comisia de evaluare nu are competența de a decide în mod absolut dacă un candidat îndeplinește criteriile de integritate sau dacă a comis încălcări specifice. Rolul său este de a analiza existența unor circumstanțe faptice suficiente pentru a putea formula o concluzie cu privire la eventualele dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele legale de integritate. Dacă aceste circumstanțe nu sunt suficient de clare sau concludente, Comisia de evaluare poate concluziona că nu există elemente suficiente pentru a susține o lipsă de conformitate. În cazurile în care sunt identificate dubii serioase privind respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, acestuia i se oferă posibilitatea de a le înlătura prin prezentarea de explicații și probe relevante în sprijinul poziției sale. Această metodologie garantează respectarea principiului contradictorialității și a dreptului la apărare, oferind candidatului oportunitatea de a furniza clarificări și probe suplimentare înainte ca o decizie finală să fie adoptată.

106.În urma analizei faptelor expuse, Completul de judecată special punctează că, procesul de evaluare nu implică o prezumție de neconformitate, ci constă într-o analiză detaliată a elementelor care pot genera suspiciuni rezonabile cu privire la integritatea candidatului. Prin urmare, concluziile Comisiei nu se bazează pe constatarea unor încălcări certe, ci pe identificarea unor indicii suficiente care justifică menținerea unor dubii rezonabile privind conformitatea acestuia cu standardele legale. Existența dubiilor, în sensul Legii nr. 26/2022, poate rezulta din neclarități, lipsa probelor sau insuficiența informațiilor. Atunci când aceste elemente nu sunt furnizate Comisiei, dubiile capătă un caracter serios, ceea ce determină nepromovarea candidatului. În acest context, procedura de evaluare

funcționează ca un mecanism preventiv și de consolidare a încrederii publice în sistemul judiciar, având drept scop asigurarea unor standarde ridicate de integritate pentru candidații la funcții de conducere în justiție.

107.Înainte de a analiza argumentele concrete, completul de judecată subliniază importanța aplicării principiului supremației dreptului și a conformității cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) în cadrul contenciosului administrativ. Potrivit acestei jurisprudențe, obligația instanțelor naționale de a-și motiva hotărârile nu trebuie interpretată în sensul că acestea sunt obligate să răspundă exhaustiv fiecărui argument formulat de părți (Hotărârea *García Ruiz v. Spania*, 1999, §26).

108.Cu toate acestea, orice argument care este determinant pentru soluția cauzei trebuie să primească un răspuns clar și motivat (Hotărârea *Ruiz Torija v. Spania*, 1994, §30; și, prin analogie, *Petrović și Alții v. Muntenegru*, 2018, §43). Această cerință devine și mai stringentă în ceea ce privește argumentele ce vizează drepturile și obligațiile garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, întrucât respectarea acestor drepturi constituie un element fundamental al unui proces echitabil (Hotărârea *Fabris v. Franța*, 2013, §72 in fine; *Paun Jovanović v. Serbia*, 2023, §108).

109.Prin urmare, instanța de judecată are obligația de a analiza cu atenție și de a răspunde motivat oricăror aspecte esențiale invocate de părți, asigurând astfel transparența și previzibilitatea actului de justiție, în conformitate cu principiile statului de drept și cu exigențele unui proces echitabil.

Sarcina probațiunii în cadrul evaluării externe.

110.Completul de judecată special reține că evaluarea externă este reglementată de o lege specială – Legea nr. 26/2022 – care prevalează asupra Codului administrativ în materia sa de reglementare. Spre deosebire de regimul probatoriu clasic aplicabil în contenciosul administrativ general, Legea nr. 26/2022 introduce un cadru procedural specific, în care atât Comisia, cât și persoana supusă evaluării au obligații probatorii distincte.

111.Astfel, în procesul de evaluare externă, Comisia de evaluare are obligația de a justifica constatările sale privind dubiile stabilite în privința conformității unei persoane cu standardele de integritate, însă, în același timp, persoana evaluată trebuie să coopereze activ și să furnizeze probe care să contrazică eventualele suspiciuni sau concluzii negative. Această împărțire a sarcinii probațiunii derivă din natura evaluării externe, care nu este un simplu act unilateral, ci un proces complex de verificare a conformității cu standardele de integritate.

112.Prin urmare, principiul proporționalității nu poate fi interpretat în sensul unei obligații exclusive a Comisiei, ci trebuie analizat în funcție de normele speciale ale Legii nr. 26/2022, care stabilesc un echilibru între drepturile persoanei evaluate și obiectivul urmărit – asigurarea integrității în sistemul judiciar.

113.Completul de judecată special scoate în evidență că, în conformitate cu spiritul și prevederile Legii nr. 26/2022, sarcina probațiunii se modifică pe parcursul procesului de evaluare externă, trecând progresiv asupra candidatului în anumite etape procedurale. În faza inițială, Comisia de evaluare are obligația de a

colecta informații și date relevante privind integritatea candidatului, exercitându-și competențele legale în conformitate cu art. 6 din Legea nr. 26/2022 și respectând obligațiile procedurale prevăzute la art. 7 din aceeași lege. Această etapă asigură un cadru obiectiv și imparțial de analiză a conformității candidatului cu standardele de integritate. Odată identificate neclarități sau aspecte care necesită clarificare, Comisia de evaluare îi oferă candidatului oportunitatea de a furniza informații suplimentare pentru elucidarea situației, fapt prevăzut de art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26/2022. Deși prezentarea acestor date constituie un drept al candidatului, nu o obligație strictă (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022), refuzul expres sau implicit de a coopera, precum și prezentarea unor informații incomplete sau neconcludente, poate conduce la concluzia că există dubii serioase privind conformitatea acestuia cu cerințele de integritate (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022).

114. Prin urmare, transferul sarcinii probațiunii asupra candidatului nu reprezintă o încălcare a drepturilor acestuia, ci, dimpotrivă, constituie un mecanism menit să îi asigure posibilitatea efectivă de a-și demonstra conformitatea cu cerințele de integritate. În acest sens, cadrul procedural stabilit de Legea nr. 26/2022 nu doar că respectă principiile fundamentale ale justiției, dar și oferă un echilibru între prerogativele Comisiei de evaluare și dreptul candidatului la un proces echitabil.

115. Completul de judecată special precizează că rațiunea trecerii sarcinii probațiunii asupra candidatului în cadrul procesului de evaluare externă nu este o inovație izolată a legislației naționale, ci se aliniază unor standarde recunoscute la nivel internațional.

116. În acest sens, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneția) a analizat și validat acest principiu în raport cu sistemele de vetting și verificare a integrității implementate în diverse jurisdicții. În Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1064/2021 din 9 februarie 2022, referitoare la dezvoltarea procesului de vetting în sistemul judiciar din Kosovo, s-a reținut că este perfect legitim ca, în cadrul unui astfel de mecanism, sarcina probei să fie transferată de la stat către magistratul (judecător sau procuror) care aspiră la ocuparea sau menținerea unei funcții publice (§68). Această logică derivă din faptul că evaluarea integrității unei persoane presupune o analiză detaliată a conformității acesteia cu standardele etice și financiare impuse de funcția respectivă. Mai mult, în cadrul proceselor de redeseemnare, unde toți angajații devin, în esență, solicitanți pentru menținerea funcției, Comisia de la Veneția a concluzionat că sarcina probei trebuie să revină acestora, fiind obligați să demonstreze că îndeplinesc criteriile necesare pentru exercitarea atribuțiilor publice (§95). Acest principiu este esențial pentru asigurarea unui sistem de justiție independent și transparent, în care persoanele supuse evaluării trebuie să ofere suficiente garanții privind integritatea lor profesională și personală.

117. Astfel, preluarea acestui model în Legea nr. 26/2022 reflectă nu doar o adaptare la contextul național, ci și o conformare la bunele practici europene în materie de verificare a integrității, consolidând astfel legitimitatea și obiectivitatea procedurilor de evaluare externă din Republica Moldova.

118. Curtea Constituțională a Republicii Moldova a confirmat că inversarea sarcinii probațiunii în cadrul procesului de evaluare externă nu contravine dispozițiilor constituționale, făcând referire, printre altele, la o opinie a Comisiei de la Veneția. Această concluzie subliniază faptul că transferul sarcinii probei asupra candidatului este un mecanism justificat și compatibil cu principiile constituționale privind accesul la funcțiile publice și respectarea drepturilor fundamentale.

119. De asemenea, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) confirmă că o astfel de inversare nu este, în sine, arbitrară sau incompatibilă cu standardele privind procesul echitabil și respectarea drepturilor fundamentale. În hotărârea *Xhoxhaj vs Albania*, 2021, §352, CtEDO a recunoscut că în cadrul procesului de vetting aplicat în sistemul judiciar albanez, transferul sarcinii probațiunii asupra judecătorului evaluat este justificat, având în vedere obiectivele legitime ale reformei judiciare și necesitatea menținerii integrității sistemului de justiție. O concluzie similară a fost formulată în cauza *Sevdari vs Albania*, 2022, §130, unde CtEDO a reafirmat că inversarea sarcinii probei nu echivalează automat cu o încălcare a dreptului la un proces echitabil, atâta timp cât există garanții procedurale suficiente pentru ca persoana vizată să își poată prezenta poziția și să își exercite dreptul la apărare.

120. Prin urmare, atât la nivel constituțional național, cât și la nivel european, transferul sarcinii probațiunii asupra candidatului în cadrul procesului de evaluare externă este considerat un mecanism legal și proporțional, care urmărește consolidarea integrității în sistemul judiciar și creșterea încrederii publice în actul de justiție.

MOTIVAREA INSTANȚEI

121. Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție a fost sesizat pentru soluționarea cererii de contestare formulate împotriva deciziei Comisiei de evaluare a procurorilor, prin care reclamantul a fost declarat necorespunzător criteriilor de integritate financiară și etică pentru a candida la funcția de membru în organele de autoadministrare ale procurorilor. Această evaluare s-a efectuat în baza prevederilor Legii nr. 26/2022, care stabilește procedura și criteriile de verificare a conformității cu standardele de integritate aplicabile funcțiilor din sistemul judiciar al Republicii Moldova.

122. Reclamantul Ghenadie Pîrlui a contestat decizia pretinzând că a fost emisă cu grave erori procedurale, susținând că legislația națională nu definește noțiunea de abitație, Comisia de evaluare a procurorilor a încălcat standardele stabilite de CtEDO combinând competența de anchetă și investigare, exercitarea discreției în mod diferit și select, precum și faptul că Comisia nu este independentă și imparțială, termenul de prescripție excesiv de mare, violarea dreptului la respectarea vieții private, insuficiența controlului judiciar, lipsa dublului grad de jurisdicție.

123. De asemenea, reclamantul a invocat faptul că actul administrativ contestat nu este motivat, odată ce autoritatea pârâtă, contrar principiului motivării actelor administrative, a omis cu desăvârșire să indice, în mod expres și explicit,

elementele de fapt și de drept care au determinat soluția adoptată, precum și alte considerente prevăzute de lege, care justifică emiterea actului administrativ individual.

124. În acest context, instanța de judecată este chemată să analizeze legalitatea și temeinicia deciziei contestate, având în vedere principiile fundamentale ale echității, proporționalității și respectării dreptului la apărare.

125. Prin urmare, completul de judecată special conchide că pentru a stabili dacă în cadrul procedurii de evaluare, Comisia de evaluare a admis unele erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, urmează a fi verificat faptul dacă reclamantului Ghenadie Pîrlui i-au fost respectate drepturile procedurale prevăzute de legea specială.

126. Totodată, reieșind din aceasta, precum și din dezideratele Curții Constituționale reținute în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, completul de judecată special nu va da apreciere tuturor argumentelor invocate de către Ghenadie Pîrlui în cererea de contestare, ci va răspunde doar criticilor ce se încadrează în criteriile statuate de Curtea Constituțională în vederea eventualei admiteri a acțiunii și anume ce țin de presupusele erori procedurale grave admise de Comisia de evaluare, care ar fi afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare, precum și celor ce vizează presupusa existență a unor circumstanțe care puteau conduce la promovarea evaluării de către candidat.

127. Succesiv, completul de judecată special nu poate reține motivele invocate de către reclamant privind aspectele referitoare la criticile în privința termenului de prescripție excesiv de mare, violarea dreptului la respectul vieții private, insuficiența controlului judiciar, lipsa dublului grad de jurisdicție, or, aceste argumente nu sunt relevante procedurii de verificare a legalității deciziei de nepromovare a evaluării reluate de candidatul Ghenadie Pîrlui și nu se încadrează în criteriile statuate de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023, în vederea eventualei admiteri a acțiunii sale.

128. Totodată referitor termenul excesiv de mare Curtea Constituțională prin decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 6 aprilie 2023, a reținut că legislatorul a stabilit un termen, relativ extins, pe baza competenței sale care derivă din articolul 122 alin.(2) din Constituție, potrivit căreia „procedura și condițiile de alegere, numire [...] a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii sunt stabilite de lege”, precum și pentru a realiza scopul Legii nr.26: (i) sporirea integrității viitorilor membri ai Consiliului; (ii) sporirea încrederii societății în sistemul justiției și implicit în activitatea organelor de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor (a se vedea preambulul Legii).

Decizia de a candida pentru ocuparea acestor funcții prezumă faptul că candidatul a cunoscut condițiile stabilite de textul contestat și a admis că va fi verificat din perspectiva respectării criteriilor de integritate etică și financiară stabilite de lege „în ultimii 15 ani”. Mai mult, depunerea cererii de a candida presupune și acordul voluntar de a fi supus evaluării integrității, precum și convingerea fiecărui candidat că a respectat în această perioadă criteriile de integritate prevăzute pentru funcția la care aspiră.

Curtea a notat că, Consiliul Superior al Magistraturii, ai cărui membri vor să fie judecătorii în interesele cărora au fost ridicate excepțiile de

neconstituționalitate, reprezintă o autoritate de rang constituțional și este garant al independenței autorității judecătorești (articolul 121¹ din Constituție). Pentru ca Consiliul să-și exercite atribuțiile constituționale de asigurare a numirii, transferării, detașării, promovării în funcție și aplicării de măsuri disciplinare față de judecători (a se vedea articolul 123 din Constituție), legislatorul a stabilit că în calitate de membri ai acestui organ constituțional trebuie să fie alese persoane (judecători și non-judecători) cu o înaltă reputație profesională și integritate personală verificată de Comisia de evaluare în ultimii 15 ani. Prin urmare, Curtea a considerat rezonabilă decizia legislatorului de a stabili o perioadă extinsă de verificare a integrității financiare a candidaților.

129. Mai mult ca atât, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că stabilirea întinderii perioadei supuse evaluării urmărește realizarea mai multor obiective importante, și anume să asigure securitatea juridică și caracterul definitiv al deciziilor și să protejeze potențialii pârâți de revendicările bazate pe fapte care au avut loc în trecutul îndepărtat care ar putea fi dificil de combătut. Cu toate acestea, trebuie luate în considerare și particularitățile proceselor de verificare a activelor utilizate la scară largă.

În opinia Curții Europene, având în vedere că bunurile personale sau familiale se acumulează în mod normal pe parcursul vieții profesionale, stabilirea unor limite temporale stricte pentru evaluarea bunurilor ar restrânge și ar afecta în mare măsură capacitatea autorităților de a evalua legalitatea tuturor activelor dobândite de către persoana care este verificată pe parcursul carierei sale profesionale. În acest sens, o evaluare a bunurilor manifestă anumite particularități, spre deosebire de procedurile disciplinare obișnuite, care impun acordarea unui grad mai mare de flexibilitate autorităților statului pentru aplicarea prescripțiilor legale, în concordanță cu obiectivul de restabilire și de consolidare a încrederii publicului în sistemul de justiție și asigurarea unui nivel ridicat de integritate așteptat de la membrii sistemului judiciar (a se vedea *Xhoxhaj v. Albania*, 9 februarie 2021, § 348-349).

130. Totodată, completul de judecată evidențiază că reclamantul, deși a invocat violarea dreptului la respectarea vieții private, totuși nu a adus niciun motiv plauzibil, care ar demonstra că prin decizia de nepromovare a evaluării i s-ar fi adus atingere vieții private. La acest aspect, completul de judecată va reține constatările Curții Europene expuse în cauza *BALA împotriva Albaniei*, potrivit căroră, articolul 8 nu garantează, ca atare, dreptul de a fi numit într-un post sau o poziție în serviciul public (a se vedea *Bara și Kola împotriva Albaniei*, nr. 43391/18 și 17766/19, § 55, 12 octombrie 2021, și *Frezadou împotriva Greciei*, nr. 2683/12, § 28, 8 noiembrie 2018; a se vedea, de asemenea, *Lorenzo Bragado și alții împotriva Spaniei*, nr. 53193/21 și alte 5 cauze, §§ 82 și 119, 22 iunie 2023).

De asemenea, în jurisprudența sa privind aplicabilitatea articolului 8 în ceea ce privește litigiile privind, în esență, raporturile de muncă deja existente, inclusiv rezultate precum demiterea din funcție sau retrogradarea, și consecințele asupra „vieții private” care decurg din aceste rezultate (a se vedea *Denisov împotriva Ucrainei [MC]*, nr. 76639/11, §§ 92-117, 25 septembrie 2018), aspectele tipice ale „vieții private” care pot fi afectate includ cercul apropiat al unei persoane, oportunitatea de a stabili și dezvolta relații cu ceilalți și reputația acelei persoane. În cazul în care o

problemă de „viață privată” se presupune că apare din cauza consecințelor unei măsuri adverse, pragul de severitate în ceea ce privește aspectele menționate mai sus capătă o importanță crucială. Reclamantului îi revine sarcina de a demonstra în mod convingător că pragul a fost atins în cazul său și de a justifica consecințele foarte grave ale măsurii contestate, care îi afectează viața privată într-o măsură foarte semnificativă. Suferința unui reclamant se evaluează prin compararea vieții sale înainte și după măsura în cauză. Reclamantul trebuie să definească și să justifice natura și amploarea acestei suferințe, care ar trebui să aibă o legătură de cauzalitate cu măsura contestată (*a se vedea Denisov, citată anterior, § 117, și Gyulumyan și alții împotriva Armeniei (dec.)*, nr. 25240/20, § 88, 21 noiembrie 2023).

În jurisprudența sa, Curtea reține că, în măsura în care se pretinde că articolul 8 este aplicabil *ratione materiae* faptelor cauzei, reclamantul trebuie să facă dovada că a fost afectat în mod direct în dezvoltarea sa profesională și în alegerile sale de carieră de anumite interdicții care i-au fost impuse și, dacă da, în ce măsură.

La fel, Curtea mai reține că, ”chiar presupunând că legislația privind verificarea a restricționat într-o oarecare măsură opțiunile de carieră ale reclamantului în timpul procesului de verificare, este necesar să se evalueze dacă natura și amploarea unei astfel de ingerințe în viața sa privată au îndeplinit pragul necesar pentru aplicarea articolului 8. Presupusa ingerință ar fi provenit din decizia sa de a începe un alt loc de muncă, care se afla în afara sistemului judiciar și pe care îl considera a-i corespunde aspirațiilor sale profesionale la momentul respectiv. Această decizie a fost luată în timpul procesului de reevaluare tranzitorie în curs (procesul de verificare) în cadrul sistemului judiciar din Albania”.

131. La caz, Ghenadie Pîrlîi nu a demonstrat că nepromovarea dânsului ca candidat la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, i-ar fi adus atingere vieții private și i-ar fi afectat relațiile personale și profesionale. Dimpotrivă, norma art. 13 alin. 6 din Legea nr. 26/2022 prevede expres că, decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs, iar constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese.

132. Cu referire la lipsa dublului grad de jurisdicție, completul de judecată special evidențiază că legiuitorul prin art. 14, alin. (9) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 a stabilit că decizia Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii. Astfel, acest argument nu poate fi reținut de către instanța de judecată ca temei de anulare a deciziei Comisiei de evaluare, deoarece în sine reprezintă o critică a legii și nu de ilegalitate a deciziei de nepromovare a evaluării, iar reclamantul nu a făcut uz de dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 14, alin. (9) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022.

133. Mai mult, Curtea Constituțională, prin decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 6 aprilie 2023, cu privire la textul: „[d]ecizia completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii” din articolul 14 alin.(9) din Legea nr.26 a notat că nici Constituția, nici Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu reglementează dreptul la exercitarea căilor de atac în toate procedurile judecătorești. Sub acest aspect, articolul 119 din Constituție stabilește că împotriva hotărârilor judecătorești părțile interesate pot exercita căile de atac „în

condițiile legii”. Dreptul la un dublu grad de jurisdicție, garantat de articolul 2 § 1 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană, se referă doar la materia penală. Curtea reiterează că acest drept se realizează în condițiile legii și, prin urmare, ține de competența legislatorului să instituie numărul căilor de atac și condițiile în care acestea pot fi exercitate, cu respectarea prevederilor Constituției (a se vedea DCC nr.15 din 16 februarie 2023, § 21).

134.Completul de judecată special nu poate reține ca fiind plauzibil nici argumentul lui Ghenadie Pîrlîi precum că Comisia de evaluare a procurorilor nu ar fi independentă și imparțială, or, prin prisma art. 4, alin. (1) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, Comisia de evaluare are independență funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

135. La caz, deși reclamantul a invocat acest temei și a făcut referire la jurisprudența CtEDO privind principiul de independență și imparțialitate, nu a indicat prin care anume acțiuni membrii comisiei au manifestat lipsa de independență și imparțialitate în cadrul evaluării acestuia și la emiterea deciziei de nepromovare a reclamantului.

136.Cu atât mai mult că, prin efectul art.7 lit. e) din Legea nr.26/2022, membrii Comisiei de evaluare au obligația să se abțină de la fapte ce ar putea discredita Comisia de evaluare sau ar putea provoca îndoieli privind obiectivitatea deciziilor acesteia.

137.La fel, din interpretarea sistemică a Legii nr.26/2022 și a articolului 10 (conflictul de interese) alin.(3) din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu Legea nr.26/2022, candidatul avea dreptul de a înainta propunere de recuzare a membrilor care consideră că nu sunt imparțiali.

138. Însă, din dosarul candidatului nu rezultă că Ghenadie Pîrlîi la etapa evaluării, ar fi înaintat recuzare membrilor Comisiei de evaluare, expunându-și în acest mod tacit încrederea acestora. Prin urmare, la examinarea contestației împotriva deciziei Comisiei de evaluare, reclamantul nu poate invoca lipsa de independență și imparțialitate a membrilor Comisiei, or, această obiecție urma a fi înaintată la etapa evaluării candidatului, în caz contrar încrederea a fost prezumată, iar lipsa încrederii nu poate fi invocată ulterior.

139. Prin urmare, completul de judecată special consideră argumentul dat irelevant și care nu se încadrează în criteriul de eroare procedurală gravă, care a afectat caracterul echitabil al procedurii de evaluare a reclamantului și, cu atât mai mult, nu se încadrează în criteriul de circumstanță care putea conduce la promovarea evaluării de către reclamant.

140.Completul de judecată special observă că alte argumente pe care se bazează acțiunea reclamantului, este nemotivarea deciziei contestate și exercitarea discreției în mod diferit și select.

141.La rândul său Comisia de evaluare a procurorilor a susținut că instituția motivării actului administrativ nu este aplicabilă speței, iar concluzia Comisiei de evaluare, exprimată prin decizia privind existența unor dubii serioase cu privire la

conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară, ține de oportunitatea deciziei, asupra căreia instanța nu este competentă să se pronunțe.

142. La acest aspect, urmează de specificat că procedura de evaluare externă instituită prin Legea nr. 26/2022 prezintă anumite particularități în raport cu Codul administrativ, în special în ceea ce privește termenele de procedură, regimul probatoriu, anularea actelor emise de Comisia de evaluare, precum și aspectele specifice contenciosului administrativ. Aceste diferențe rezultă din caracterul special al Legii nr. 26/2022, care prevalează în domeniul său de reglementare asupra normelor generale din Codul administrativ. Conform principiului *lex specialis derogat legi generali*, normele speciale ale Legii nr. 26/2022 au prioritate față de prevederile generale ale Codului administrativ.

143. Totuși, în aspectele nereglementate expres de Legea nr. 26/2022, dispozițiile Codului administrativ rămân aplicabile, în măsura în care nu contravin scopului și obiectivelor stabilite de legea specială. Această interpretare este necesară pentru a asigura un echilibru între normele specifice ale evaluării externe și principiile generale ale dreptului administrativ, garantând astfel securitatea juridică și coerența aplicării normelor legale. În plus, Codul administrativ nu poate fi exclus în totalitate din aplicare, având în vedere rolul său central în reglementarea raporturilor juridice de drept administrativ și interdependența sa organică cu diversele subdomenii ale acestuia.

144. Astfel, pentru a elucida argumentul privind nemotivarea deciziei contestate completul de judecată menționează, că din conținutul prevederilor art. 118 din Codul administrativ rezultă, că motivarea actului administrativ trebuie să conțină circumstanțele de fapt și de drept, la fel din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar.

145. Prin urmare, principiul motivării impune necesitatea indicării expres și implicit a circumstanțelor de fapt și de drept, care determină soluția adoptată. Motivarea nu poate fi limitată la competență, ori la temeiul de drept al acesteia, ci trebuie să conțină și elementele de fapt care să permită, pe de o parte, destinatarilor să cunoască și să evalueze temeiurile deciziei, iar, pe de altă parte, să facă posibila exercitarea controlului de legalitate.

146. Analizând decizia Comisiei de evaluare a procurorilor nr. 29 din 18 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Ghenadie Pîrlîi, candidat la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, completul special constată că aceasta este motivată, or, sunt inserate circumstanțele de fapt și de drept care au stat la baza soluției adoptate.

147. Astfel, alegația reclamantului precum că hotărârea contestată nu este motivată, este respinsă de către instanța de judecată, deoarece nu întrunește condițiile prevăzute de legislația în vigoare și nu poate duce la anularea acesteia.

148. Reclamantul Ghenadie Pîrlîi a mai afirmat că a fost supus unui tratament diferențiat în raport cu alți candidați care au fost evaluați pozitiv în situații similare, reprezentantul Comisiei de evaluare, Valeriu Cernei a susținut că la caz, nu poate fi vorba de circumstanțe similare sau comparabile cu cele invocate de către reclamant.

149.Completul de judecată respinge această afirmație a lui Ghenadie Pîrlîi, or, nu a fost probată, reclamantul limitându-se doar la simpla citare a conținutului acestor decizii. Mai mult, instanța de judecată, comparând situațiile din cauzele menționate nu a reținut ca fiind identice sau aproape identice situației reclamantului, pentru a fi supuse analizei dacă au fost sau nu aplicate diferențiat prevederile legale.

150.Prin urmare, alegațiile reclamantului precum că Comisia de evaluare a procurorilor și-ar fi exercitat discreția în mod diferit sunt declarative și absolut neîntemeiate.

151.În contextul celor relatate completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție evidențiază că argumentele reclamantului cu privire la încălcarea de către Comisie a normelor de procedură și a standardelor CtEDO, nu și-au găsit confirmare, fiind apreciate ca irelevante, declarative, neprobate și nu constituie erori procedurale grave care ar duce la anularea deciziei contestate.

152.În continuare, completul de judecată special notează că, potrivit spiritului Legii nr.26/2022, Comisia de evaluare nu constată dacă un candidat întrunește sau nu criteriile de integritate și/sau existența a careva încălcări ale candidaților, ci doar existența sau lipsa unor circumstanțe factice suficiente ce permit să se ajungă la concluzia că există dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate sau, după caz, insuficiente pentru a constata lipsa de conformitate.

153. În cazul în care, Comisia de evaluare constată existența unor dubii serioase privind necorespunderea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, aceasta acordă candidatului posibilitatea de a desființa aceste dubii, prin darea de explicații la întrebările formulate și prezentarea probelor în susținerea poziției sale

154. Astfel, făcând o retrospectivă a speței, cu referire la fondul cauzei, completul de judecată special reiterează că, prin decizia nr. 29 din 18 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Ghenadie Pîrlîi, candidat la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, în temeiul art. 8 alin. (1), (2) lit. c), (4) lit. a) și b) și (5) lit. b), c) și d) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis că candidatul nu întrunește criteriile de integritate etică și financiară, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară și, prin urmare, candidatul nu promovează evaluarea, constatând două aspecte și anume:

I. Nedeclararea dreptului de abitație în apartamentul socrului candidatului, în care acesta și familia sa locuiesc în prezent și

II. Sursele de finanțare pentru trei autoturisme deținute de mama candidatului.

155. În exercitarea controlului judiciar asupra constatărilor și concluziilor Comisiei de evaluare, în raport cu criteriile de integritate prevăzute la art. 8 din Legea nr. 26/2022, completul de judecată special examinează atât fundamentarea

evaluării, cât și conformitatea acestora cu cerințele de legalitate și echitate procedurală.

I. Nedeclararea dreptului de abitație în apartamentul socrului candidatului, în care acesta și familia sa locuiesc în prezent.

156. După cum rezultă din decizia Comisiei, suplinită cu probele administrate în dosarul candidatului prezentat electronic, dar și în conformitate cu explicațiile însăși ale reclamantului, completul de judecată special constată, că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile apartamentul nr. x din str. G.V., mun. Chișinău aparține cu drept de proprietate familiei reclamantului, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 8032 din 21 iunie 2002.

157. La rândul său, potrivit listei contractelor de dare în locațiune a bunurilor imobile din același dosar, apartamentul nr. x din str. G. V., mun. Chișinău, care aparține cu drept de proprietate familiei Pîrliei, a fost dat în locațiune în perioada 02 iulie 2018-02 iulie 2019.

158. Totodată, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile din dosarul candidatului, apartamentul nr. x din str. A., mun. Chișinău aparține cu drept de proprietate socrului candidatului.

159. Reieșind din răspunsurile acordate de reclamant Comisiei în cadrul rundelor de întrebări, dar și reieșind din conținutul actualei cereri de chemare în judecată, suplinită prin explicațiile reclamantului din ședința de judecată, urmează că, reclamantul Ghenadie Pîrliei și familia sa au trecut cu traiul în apartamentul nr. x din str. A., mun. Chișinău, în anul 2018, și anume înainte de a da în locațiune apartamentul nr. x din str. G. V., mun. Chișinău, care îi aparține cu drept de proprietate.

160. Potrivit declarațiilor de avere și interese personale depuse la Autoritatea Națională de Integritate pentru anul 2018, 2019 și 2020, rezultă că Ghenadie Pîrliei nu a declarat dreptul de abitație al său și al soției sale în apartamentul socrului, cu nr. x din str. A., mun. Chișinău.

161. Ghenadie Pîrliei abia la 28 martie 2022 în declarația de avere și interese personale depuse la Autoritatea Națională de Integritate, pentru anul 2021, a declarat dreptul de abitație al soției în apartamentul nr. x din str. A., mun. Chișinău, care aparține cu drept de proprietate socrului.

162. La fel și pentru anul 2022 în declarația de avere și interese personale depuse la data de 26 octombrie 2023 către Autoritatea Națională de Integritate, reclamantul a declarat dreptul de abitație al soției în apartamentul nr. x din str. A., mun. Chișinău, fără a declara dreptul său de abitație în acest apartament.

163. Totodată a explicat, că inițial nu a conștientizat că trebuie să declare dreptul de abitație în apartamentul socrilor săi și că a început să declare dreptul de abitație al soției în acel apartament abia din 2021, după ce a realizat că are obligația de a declara, însă acesta nu a explicat de ce nu a declarat dreptul de abitație al său, în declarațiile sale anuale pentru anii 2021 și 2022.

164. Astfel, Comisia de evaluare a procurorilor a avut dubii serioase cu privire la faptul că Ghenadie Pîrliei nu și-a declarat dreptul de abitație în apartamentul aflat în proprietatea socrului său, deși familia sa locuia acolo cel puțin din anul 2018, or, nedeclararea completă și la timp a locuinței sale de facto ridică dubii

serioase cu privire la respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale.

165. La rândul său Ghenadie Pîrlîi, atât în contestația depusă, cât și în ședința de judecată a susținut că omisiunea declarării în anul 2019 și 2020 a dreptului de abitație se datorează interpretării logico-juridice a prevederilor legale care reglementează dreptul de abitație și anume necesitatea declarării doar a dreptului de abitație a titularului dreptului, care este soția acestuia.

166. La acest aspect instanța de judecată reține că articolul 635, alin.(2) din Codul civil prevede că, *titularul dreptului de abitație are dreptul să locuiască în locuința unei alte persoane împreună cu soțul și copiii săi*.

167. Totodată, completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție subliniază că art. 4, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 reglementează în mod expres că, subiecții declarării averii și intereselor personale, declară bunurile mobile și imobile, inclusiv cele deținute cu drept de abitație, de către subiectul declarării și membrii familiei sale.

168. Astfel, cadrul legal descrie detaliat noțiunea dreptului de abitație precum și obligația lui Ghenadie Pîrlîi de a declara dreptul de abitație al său deținut împreună cu familia în apartamentul nr. x din str. A., mun. Chișinău, care aparține cu drept de proprietate socrului, iar faptul că acesta a interpretat eronat textul legii nu-l scutește de consecințele neexecutării acestei obligații și nedeclararea acestui drept.

169. Mai mult, Ghenadie Pîrlîi nici în cadrul audierilor în fața instanței de judecată nu a putut argumenta faptul nedeclarării dreptului său de abitație în apartamentul socrului, explicând că după consultarea cu reprezentanții Autorității Naționale de Integritate, a declarat dreptul de abitație al titularul acestui drept, adică al soției.

170. În context instanța de judecată respinge ca fiind neîntemeiate alegațiile reclamantului precum că legislația națională nu definește, cu suficientă precizie, noțiunea dreptului de abitație, or, Ghenadie Pîrlîi la acest aspect se contrazice prin faptul declarării dreptului de abitație al soției în apartamentul socrului.

171. Mai mult, atât prin prisma art. 7¹ alin. (2), lit. e) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016, cât și a art.7, alin. (3), lit. g) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, persoanelor responsabile de colectarea declarațiilor subiecților declarării, acordă consultanță cu privire la completarea și prezentarea în termen a declarației, deci, în cazul în care Ghenadie Pîrlîi avea careva neclarități referitoare la declararea dreptului său de abitație urma să solicite asistența Autorității Naționale de Integritate.

172. Referitor la argumentul reclamantului precum că membrul Comisiei de evaluare a procurorilor, Nadejda Hriptievschi a avut opinie separată privind faptul că nedeclararea dreptului de abitație în apartamentul socrului candidatului, constituie temei de promovare a candidatului, instanța de judecată menționează că la materialele dosarului lipsește opinia separată acestuia, prin ce admite că membrul Nadejda Hriptievschi chiar și dacă a avut o altă opinie referitor la acest dubiu, a acceptat decizia de nepromovare a candidatului Ghenadie Pîrlîi.

173. Așadar, completul de judecată special concluzionează că omisiunea candidatului de a declara dreptul său de abitație în apartamentul socrului său,

ridică probleme cu privire la respectarea standardelor etice și de integritate necesare pentru ocuparea unei funcții în organele specializate ale Consiliului Superior al Procuraturii.

174. Prin urmare, verificând concluziile referitoare la corespunderea candidatului criteriilor de integritate, prin prisma constatărilor reținute de către Comisia de evaluare în decizia nr. 29 din 18 decembrie 2024 și a argumentelor invocate de către reclamant în cererea de contestare, completul de judecată special consideră, că candidatul Ghenadie Pîrlîi nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare a procurorilor cu privire la integritatea sa etică, manifestată prin *nedeclararea dreptului de abitație în apartamentul socrului, în care candidatul și familia sa locuiesc până în prezent.*

175. În alt context al acelorași dubii se reține că potrivit declarației de avere și interese personale depuse la 24 martie 2021 către Autoritatea Națională de Integritate, pentru anul 2020, Ghenadie Pîrlîi pentru prima dată a declarat dreptul de proprietate asupra a trei bunuri imobile nelocative procurate în anul 2018 cu suprafețele de 10,6 m.p., 14,5 m.p., 13.1 m.p., din str. A., înregistrare pe numele soției.

176. Completul de judecată special nu poate admite ca fiind plauzibil argumentul lui Ghenadie Pîrlîi susținut în cadrul audierilor în fața Comisiei de evaluare a procurorilor și în fața instanței de judecată, precum că, aceste bunuri nu au fost declarate anterior anului 2020, deoarece nu erau înregistrate cu drept de proprietate, or, subiectul declarării în temeiul art. 4, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016, în vigoare în perioada de referință, urma să declare și bunurile imobile aflate în posesie și folosință.

177. Prin urmare, nu doar înregistrarea dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile constituie temei de declarare a acestor bunuri imobile, deoarece această obligație a apărut din momentul posesiei și folosinței acestor bunuri imobile.

178. În context instanța de judecată evidențiază că potrivit Codului de etică al procurorilor, principiul integrității constituie una dintre valorile fundamentale ale profesiei, iar respectarea acestuia nu este doar o opțiune morală, ci o obligație juridică și profesională. Procurorul este dator să adopte o conduită onestă și decentă, să manifeste un comportament care să consolideze încrederea publicului în imparțialitatea și prestigiul instituției și să se abțină de la orice acțiuni care ar putea sugera lipsa de probitate sau înclinația spre practici corupte ori abuzive. Această obligație este cu atât mai stringentă în cazul candidaților la funcții de conducere sau de reprezentare în cadrul organelor de autoadministrare a procurorilor, întrucât aceștia urmează să exercite nu doar o funcție administrativă, ci și una simbolică, de garanți ai integrității instituționale.

179. În aceste circumstanțe, completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție consideră că acțiunile reclamantului într-adevăr ridică dubii cu privire la respectarea de către acesta a obligației de comportament ireproșabil, prevăzute în Codul de etică al procurorilor, care impun procurorii să respecte cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate, să acționeze cu onestitate, să se conformeze regulilor de conduită și să nu ofere temeiuri pentru a fi perceput ca persoană predispusă la acte de corupție sau abuzuri.

180. Integritatea trebuie văzută ca o valoare fundamentală care presupune o conduită și un comportament adecvat profesiei de procuror, atât în exercitarea funcției, cât și în afara ei, prin prisma standardului intern al demnității profesiei, precum și prin raportare la standardul extern, al încrederii publice în actul de justiție.

181. Completul de judecată deduce, că normele internaționale și naționale impun în obligația procurorilor de a demonstra societății o integritate absolută a comportamentului lor. Respectiv, pentru a nu provoca îndoieli în privința integrității sale, reclamantul Ghenadie Pîrlui avea obligația de a declara dreptul său de abitație în apartamentul socrului, la fel și toate bunurile imobile deținute cu drept de proprietate, posesie și folosință.

II. Sursele de finanțare pentru trei autoturisme deținute de mama candidatului.

182. Potrivit Comisiei de evaluare a procurorilor soția candidatului avea/are dreptul de uzufruct asupra următoarelor autoturisme, care de fapt aparțineau cu drept de proprietate mamei candidatului:

a) Autoturismul Toyota RAV-4, a./f. 2011, înregistrat în posesia soției între 8 decembrie 2014 și 5 august 2017;

b) Autoturismul Hyundai Santa Fe, a./f. 2014, înregistrat în posesia soției între 29 iulie 2017 și 6 martie 2018;

c) Autoturismul Hyundai Santa Fe, a./f. 2017, înregistrat în posesia soției de la 23 martie 2018.

183. Ghenadie Pîrlui a declarat dreptul de uzufruct al soției sale asupra acestor trei autoturisme în declarațiile sale anuale relevante și anume:

a) Autoturismul Toyota RAV-4, a./f. 2011: în declarațiile anuale pentru anii 2014 - 2016;

b) Autoturismul Hyundai Santa Fe, a./f. 2014: în declarația anuală pentru 2017;

c) Autoturismul Hyundai Santa Fe, a./f. 2017: în declarațiile anuale pentru 2018 - 2020 și 2022. În declarația sa anuală pentru 2022, candidatul a declarat propriul drept de uzufruct asupra acestui autoturism.

184. Comisia de evaluare a procurorilor a stabilit că între 2008 și 2022, mama candidatului a primit o pensie totală de 255 201 MDL și un alt venit în sumă de 8,42 MDL, ceea ce reprezintă un venit total de 255 209 MDL (est. 13 500 EUR).

185. Totodată a stabilit că autoturismul Toyota RAV-4, a./f. 2011, a fost achiziționat de mama candidatului în decembrie 2014 cu prețul de 7 000 EUR, autoturismul Hyundai Santa Fe, a./f. 2014 a fost achiziționat în 14 iunie 2017 cu prețul de 160 000 MDL, estimativ 8 000 EUR, iar autoturismul Hyundai Santa Fe, a./f. 2017 a fost achiziționat în 06 martie 2018 cu prețul de 400 000 MDL, estimativ 20 000 EUR.

186. Comisia de evaluare a procurorilor a avut dubii cu privire la sursele de finanțare din care mama candidatului a achiziționat aceste trei autoturisme, or, mama candidatului a obținut în perioada 2008 – 2022, doar un venit de 55 209 lei (est. 13 500 EUR). Această sumă reprezintă mai puțin de 1.000 EUR pe an, cu greu suficient pentru a acoperi cheltuielile de trai. Respectiv, Comisia nu a

acceptat venitul din pensie ca sursă a fondurilor pentru procurarea celor trei automobile. La fel, a avut dubii privind prețurile reale de procurare și vânzare a acestor automobile.

187. Totodată, luând în considerare faptul că soția candidatului și candidatul au utilizat cele trei autoturisme, cu toate că proprietara acestora este înregistrată mama candidatului, în condițiile în care ultima nu deține permis de conducere și ar avea lipsă de fonduri pentru achiziționarea de autoturisme, Comisia a avut dubii serioase cu privire la faptul dacă, cu adevărat, mama candidatului ar fi proprietara de facto a celor trei autoturisme și nu candidatul și soția dânsului.

188. Comisia și-a motivat aceste dubii pe următoarele circumstanțe: Cu referire la primul autoturism procurat în anul 2014 și anume Toyota RAV-4, a./f. 2011 Comisia de evaluare a stabilit că candidatul nu a prezentat niciun document prin care să confirme starea tehnică a autoturismului și să justifice prețul de procurare atât de mic de 7 000 EUR, în condițiile în care prețul real pe piață al acestui automobil era mai mare.

189. Reclamantul Ghenadie Pîrlîi, atât în cadrul audierilor, cât și în ședința de judecată a susținut că mama acestuia în anul 2014 a procurat autoturismul Toyota RAV-4, a./f. 2011 la prețul de 7 000 EUR.

190. Mama candidatului prin declarația din 22 iunie 2024, anexată la materialele dosarului candidatului prezentat electronic, a afirmat că a achiziționat acest autoturism la recomandarea fiicei și a ginerelui său și că vânzătorul se grăbea, iar autoturismul nu era echipat din punct de vedere tehnic, nu era într-o stare bună și avea unele defecțiuni nesemnificative pe care ginerele ei le-a reparat ulterior.

191. Instanța de judecată menționează că aceste declarații nu au fost reținute de către Comisia de evaluare ca fiind credibilele, deoarece nu a clarificat nici într-un fel prețurile reale de achiziție și de vânzare ale autoturismului.

192. Verificând materialele anexate la dosarul candidatului colectate de către Comisia de evaluare, precum și cele prezentate de către Ghenadie Pîrlîi, completul de judecată reține că probe, care ar confirma prețul real de procurare în anul 2014 a autoturismului Toyota RAV-4, a./f. 2011 nu sunt anexate, la fel nu au fost prezentate probe ce ar confirma starea tehnică a autoturismului și ce defecțiuni semnificative au fost reparate de către mama candidatului și ginerele acesteia.

193. Prin urmare, Ghenadie Pîrlîi nu a înlăturat dubiile Comisiei de evaluare a procurorilor cu privire la prețul real de achiziționare a autoturismului menționat.

194. Mai mult ca atât în ședința de judecată Ghenadie Pîrlîi a prezentat extrase de pe situl www.999.md, care atestă că în anul 2025 autoturismul Toyota RAV-4, a./f. 2011 se vinde cu prețul de 10 290 EUR și 13 999 EUR, probe care în opinia completului de judecată special, agravează dubiile Comisiei de evaluare referitoare la prețul de procurare, în anul 2014, a autoturismul Toyota RAV-4, a./f. 2011 cu 7 000 EUR.

195. În aceste circumstanțe, completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție acceptă ca fiind justificate dubiile Comisiei de evaluare cu privire la prețul real de achiziționare a autoturismului Toyota RAV-4, a./f. 2011, or, Ghenadie Pîrlîi nu a prezentat nici Comisiei de evaluare nici instanței de judecată probe care ar înlătura aceste dubii.

196. Mai mult ca atât, candidatul a afirmat că acest autoturism a fost vândut în 2017, trei ani mai târziu, la un preț de 8 000 EUR, mai mult decât prețul procurării, prin ce se confirmă temeinicia acestor dubii.

197. Cu referire la dubiile Comisiei de evaluare a procurorilor privind sursa de venit pentru achiziționarea a trei autoturisme, Ghenadie Pîrlîi, atât în fața Comisiei de evaluare, cât și în instanța de judecată a susținut că mama acestuia a procurat autoturismele din următoarele surse financiare:

- a) vânzarea unui garaj în 1998 cu prețul de 2 500 USD;
- b) vânzarea bijuteriilor în 2003 la suma de 8 000 USD;
- c) restituirea unei datorii în mărime de 7 700 EUR achitată integral mamei candidatului în 2015;

- a) o arvună de 5 000 EUR achitată în 2016 pentru un apartament nevândut,
- b) precum și din suportul financiar al familiei surorii candidatului.

198. La fel a menționat că în urma vinderii primei investiții în achiziționarea autoturismului Toyota RAV-4, a./f. 2011, mama candidatului a obținut fonduri pentru achiziționarea ulterioară a celorlalte autovehicule.

199. În acest sens Ghenadie Pîrlîi a prezentat declarația mamei, declarația scrisă a cumpărătorului garajului, declarația scrisă din partea unei terțe persoane care afirmă că soția sa a procurat bijuterii de la mama candidatului, un certificat eliberat de un executor judecătoresc care confirmă că mama candidatului avea dreptul la o datorie în baza unei decizii a Curții de Apel din 11 decembrie 2014, care a fost achitată integral mamei candidatului în 2015 precum și o declarație scrisă a unei părți terțe cu privire la o arvună achitată în 2016 pentru un apartament nevândut.

200. Din decizia contestată rezultă că Comisia de evaluare a procurorilor a reținut că candidatul a prezentat declarații scrise și documente suplimentare pentru a justifica faptul că mama sa a obținut suma de 2 500 USD în 1998 - 1999 din vânzarea unui garaj și suma de 8 000 USD în 2003 din vânzarea de bijuterii, însă le-a considerat neconvingătoare. Totodată, Comisia a reținut că, chiar dacă aceste sume ar fi fost acceptate, oricum nu era suficientă pentru a acoperi prețul de piață al autoturismului Toyota Rav-4, achiziționat în anul 2014. Celelalte sume declarate au fost disponibile mamei candidatului abia ulterior, provenită din executarea unei hotărâri judecătorești în decembrie 2014, care a fost achitată în 2015 și nu a fost disponibilă mamei candidatului pentru procurarea autoturismul Toyota RAV-4, a./f. 2011, în 2014. Astfel, dubiile Comisiei cu privire la prețul real și la sursele de fonduri pentru acoperirea costului automobilului nu au fost atenuate.

201. Referitor la acest aspect, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Ghenadie Pîrlîi, atât în cadrul audierilor în fața Comisie de evaluare, cât și în fața instanței de judecată nu a prezentat probe pentru a demonstra că mama acestuia a avut suficiente surse financiare pentru a procura autoturismul Toyota RAV-4, a./f. 2011, în 2014.

202. Mai mult ca atât, faptul că mama candidatului în anul 1998 a obținut un venit de 2 500 USD ca urmare a vânzării unui garaj, iar în anul 2003 un venit de 8 000 USD ca urmare a vânzării unor bijuterii, nu denotă că aceste sume au constituit sursa financiară de achiziționare în anul 2014 a autoturismului Toyota

RAV-4, a./f. 2011 din motiv că de la data obținerii acestor venituri s-a scurs mai bine de 11 ani.

203. Argumentul reclamantului precum că Comisia de evaluare nu a audiat persoanele, care au procurat garajul și bijuterii, nu este reținut de către instanța de judecată, deoarece acestea nu constituie erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare, or chiar și în condițiile în care mama candidatului a obținut aceste venituri în anul 1998 - 2500 USD și 2003 - 8000 USD, această sumă oricum nu era suficientă pentru a achiziționa în anul 2014 un autoturism la prețul real de piață mai mare de 10 000 EUR.

204. Totodată, în ședința de judecată Ghenadie Pîrlîi a susținut că familia surorii acestuia a ajutat-o financiar pe mama candidatului să achiziționeze aceste automobile, ceea ce constitui la fel o sursă de venit, iar membrii comisiei deși au înțeles acest fapt, nu l-au reținut.

205. La acest aspect, completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție conchide că aceste argumente sunt declarative, or, Ghenadie Pîrlîi nu a prezentat probe plauzibile, ce ar demonstra acest argument.

206. Cu referire la al doilea autoturism achiziționat de către mama candidatului la 14 iunie 2017, Hyundai Santa Fe, a./f. 2014, la prețul de 14 000 EUR, Comisia de evaluare a avut dubii cu privire la prețul real de achiziționare și sursele financiare ale mamei candidatului pentru achiziționarea acestuia.

207. Ghenadie Pîrlîi a susținut că acest autoturism a fost procurat de către mama acestuia din sursele financiare obținute din vânzarea autoturismului Toyota Rav-4, a./f. 2011 și anume de 8000 EUR, a datoriei de 7700 EUR precum și a sumei de 5000 EUR în 2016 drept arvună pentru apartamentul nevândut.

208. Potrivit declarației mamei candidatului, aceasta a menționat că în luna iunie 2017 la propunerea ginerei a înstrăinat autoturismul Toyota Rav-4, a./f. 2011 la un preț de 8000 EUR, adică cu 1000 EUR mai mult, deoarece acesta a găsit o ofertă foarte bună de achiziționare al unui alt automobil de model Hyundai Santa Fe, a./f. 2014. Totodată, aceasta a declarat că a procurat Hyundai Santa Fe, a./f. 2014, la prețul de 14 000 EUR pe când la solicitarea vânzătorului a indicat suma de 160 000 lei.

209. Comisia de evaluare a avut dubii referitor la prețul la care mama candidatului a vândut autoturismul Toyota Rav-4, a./f. 2011 și anume de 8 000 EUR, deși, a prezentat un contract de vânzare unde este indicat prețul de vânzare de doar 2400 EUR. Astfel, adăugând suma recuperată cu titlu de datorie 7700 EUR, a sumei arvunei de 5000 EUR la prețul de vânzare a primului automobil - de 2400 EUR, mama candidatului abia ar fi avut suficiente resurse pentru a achiziționa autoturismul Hyundai Santa Fe, a./f. 2014, la prețul de 14 000 EUR în iunie 2017.

210. În aceste circumstanțe completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind justificate dubiile Comisiei legate de faptul că mama candidatului ar fi avut suficiente surse financiare pentru a procura în iunie 2017 autoturismul Hyundai Santa Fe, a./f. 2014, la prețul de 14 000 EUR, or, Ghenadie Pîrlîi, atât în cadrul audierilor în fața Comisiei de evaluare, cât și în fața instanței de judecată nu a prezentat probe pentru a înlătura aceste dubii.

211. Cu referire la al treilea autoturism achiziționat de către mama candidatului la 06 martie 2018 Hyundai Santa Fe, a./f. 2017, cu prețul de 400 000 MDL (est. 20 000 EUR), candidatul și mama acestuia au indicat că fondurile pentru acest autoturism provin din vânzarea autoturismului deținut anterior, Hyundai Santa Fe, a./f. 2014, vândut tot la 6 martie 2018 cu prețul de 20.000 EUR, pe când în contractul de vânzare-cumpărare au indicat prețul de 200.000 MDL (est. 10.000 EUR). În acest sens candidatul a prezentat o declarație scrisă din partea cumpărătorului care confirmă prețul de cumpărare de 20.000 EUR.

212. Comisia de evaluare a menționat că, fie prețul din contractul de vânzare-cumpărare este fals, fie declarațiile prezentate de candidat din partea cumpărătorului sunt false. Oricare dintre cele două rezultate ridică probleme serioase pentru Comisie. Declarația cumpărătorului și veridicitatea prețului pretins de 20.000 EUR sunt, de asemenea, foarte discutabile, având în vedere diferența de 6.000 EUR dintre prețul de vânzare la un an după achiziționarea autoturismului. Prețul autoturismelor în uz este de obicei în scădere, nu în creștere, și nu atât de semnificativ. Acest preț pare mai degrabă o încercare de a justifica sursa de fonduri pentru achiziționarea autoturismului Hyundai Santa Fe, a./f. 2017, la 6 martie 2018, pentru 400.000 MDL (est. 20.000 EUR), decât un preț real achitat în 2018. Candidatul nu a făcut referință la nicio altă sursă de fonduri disponibilă mamei sale pentru achiziționarea acestui autoturism. Comisia a concluzionat că candidatul nu a atenuat dubiile privind sursele de finanțare pentru achiziționarea în 2018 a autoturismului Hyundai Santa Fe, a./f. 2017.

213. Potrivit declarației mamei candidatului aceasta peste 9 luni a înstrăinat autoturismului Hyundai Santa Fe, a./f. 2014, la prețul de 20 000 EUR, deoarece cumpărătorului îi plăcea foarte mult acest automobil și respectiv a acceptat această sumă, pe când în contract au convenit să indice prețul de 200 000 lei. Tot atunci cu acești bani, 20 000 EUR, la propunerea ginerei a achiziționat autoturism Hyundai Santa Fe, a./f. 2017, cu prețul de 400 000 MDL.

214. Ghenadie Pîrlîi a susținut că acest autoturism a fost procurat de către mama acestuia din fondurile provenite din vânzarea autoturismului Hyundai Santa Fe, a./f. 2014, vândut tot la 6 martie 2018 cu prețul de 20 000 EUR, prezentând în acest sens declarația din partea cumpărătorului care confirmă prețul de cumpărare de 20 000 EUR.

215. În aceste circumstanțe instanța de judecată admite ca fiind justificate dubiile Comisiei de evaluare cu referire la sursa de venit a mamei candidatului de achiziționare a autoturismului Hyundai Santa Fe, a./f. 2017, la suma de 20 000 EUR, care ar fi provenit din vânzarea autoturismului Hyundai Santa Fe, a./f. 2014, or, acest autoturism a fost procurat în iunie 2017 la prețul de 8 000 EUR și vândut la 06 martie 2018 la prețul pretins de 20 000 EUR.

216. Astfel, completul de judecată special constată că Ghenadie Pîrlîi, nici în cadrul ședințelor de judecată în fața instanței, nu a reușit să înlăture dubiile serioase identificate de Comisia de evaluare a procurorilor cu privire la respectarea standardelor ridicate de etică și conduită profesională impuse unui procuror. Deși, i s-a oferit posibilitatea de a prezenta explicații detaliate și probe concludente, acesta nu a demonstrat în mod clar și convingător că acțiunile sale

sunt compatibile cu principiile transparenței, integrității și responsabilității care guvernează funcției pentru care se aplică procedura de pre-vetting.

217. Completul de judecată special concluzionează, că din argumentele reclamantului, prezentate în fața instanței de judecată, nu se constată existența unor circumstanțe care puteau duce la promovarea evaluării sale în fața Comisiei de evaluare și care ar justifica reluarea procedurii de evaluare a candidatului, nefiind înlăturate dubiile serioase formulate de Comisia de evaluare cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate financiară, conform art. 8 alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c) și d) în Legea nr. 26/2022, cu referire la prețul real și sursele de finanțare pentru achiziționarea de către mama candidatului a autoturismelor Toyota Rav-4, a./f. 2011, în anul 2014, Hyundai Santa Fe, a./f. 2014, în anul 2017 și Hyundai Santa Fe, a./f. 2017, în anul 2018, utilizate de candidat și de soția sa, precum și faptul dacă mama candidatului sau însăși candidatul și soția sa au fost/sunt proprietarii acestor autoturisme.

218. Mai mult, prin comportamentul său pasiv, prin explicațiile neconcludente, candidatul nu doar că nu a clarificat situația financiară a mamei acestuia de a procura aceste trei automobile, dar a consolidat suspiciunile Comisiei, transformându-le în dubiile serioase care afectează evaluarea sa. Această atitudine este incompatibilă cu cerințele de transparență și onestitate impuse de standardele de integritate judiciară și ridică probleme serioase asupra conformității sale cu exigențele funcției pentru care a aplicat.

219. Analiza probelor prezentate în cauză arată că Comisia de evaluare a acționat cu diligență și în conformitate cu Legea nr. 26/2022, solicitând informații relevante de la instituțiile statului și de la instituțiile financiare pentru a verifica aspectele neclare din declarațiile candidatului. În plus, în temeiul art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, Comisia a oferit candidatului posibilitatea de a clarifica suspiciunile existente, solicitându-i date, documente și înscrisuri suplimentare care să susțină declarațiile sale.

220. Cu toate acestea, candidatul nu a utilizat pe deplin acest drept, adoptând o atitudine pasivă în ceea ce privește furnizarea probelor necesare pentru a-și susține poziția. Neîndeplinirea acestei obligații a dus la imposibilitatea Comisiei de a verifica veridicitatea susținerilor sale și de a înlătura dubiile apărute în urma examinării dovezilor incomplete sau contradictorii prezentate de candidat. Această lipsă de cooperare și de transparență afectează credibilitatea sa și pune sub semnul întrebării conformitatea sa cu standardele de integritate impuse unui procuror.

221. Completul de judecată special subliniază faptul că, atât în cadrul evaluării, cât și în faza judecătorească, Ghenadie Pîrlîi nu a reușit să înlătore suspiciunile care au condus la concluziile Comisiei de evaluare. În această situație, lipsa unor probe concludente împiedică instanța să constate existența unor circumstanțe diferite de cele reținute de Comisie.

222. Prezentarea datelor și informațiilor relevante este un drept al candidatului, însă refuzul tacit sau furnizarea unor informații incomplete determină apariția unor suspiciuni justificate asupra veridicității afirmațiilor sale. Prin urmare, în interesul propriu al candidatului era să furnizeze toate documentele necesare pentru clarificarea situației financiare ale mamei și eliminarea oricăror neclarități.

223. În consecință, completul de judecată special nu identifică temeiuri pentru anularea deciziei nr. 29 din 18 decembrie 2024, emisă de Comisia independentă de evaluare a procurorilor. Decizia contestată a fost emisă în conformitate cu prevederile legale, iar în cadrul procedurilor inițiale nu s-au constatat erori procedurale grave care să fi afectat echitatea procesului.

224. În aceste condiții, cererea de contestare formulată de Ghenadie Pîrlîi este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, întrucât nu există motive juridice care să justifice anularea deciziei Comisiei de evaluare.

225. În conformitate cu art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. a), alin. (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022,

COMPLETUL DE JUDECATĂ SPECIAL, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei de evaluare procurorilor, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge contestația depusă de Ghenadie Pîrlîi împotriva deciziei nr.29 din 18 decembrie 2024 a Comisiei de evaluare procurorilor.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă